

**6. Hittanár -nevelőtanár (sajátos felekezeti megnevezés: református vallás- és nevelőtanár)
egyszakos osztatlan képzés református hittanoktató (katechéta) szakképzettségre építve
(levelező munkarend)**

MINTATANTERV

Képzési idő: 4 félév

Összeűjtendő kreditek száma: 120

Szakfelelős: Prof. Dr. Németh Dávid tanszékvezető, egyetemi tanár

Tantárgy	Kód	Előfelt. kódja	Félévek			
			Kontakt óraszám/követelmény/kredit			
			1	2	3	4
BIBLIAI SÁV: 18 kredit						
Vallástörténet 1	BTHBW52	----		10/k/2		
Vallástörténet 2	BTHBW53	BTHBW52			10/k/2	
Ószöv. írásmagyarázat 3	ÓSZBW18	----		10/k/2		
Ószöv. írásmagyarázat 4	ÓSZBW19	ÓSZBW18			10/gy/2	
Újszöv. írásmagyarázat 3	ÚSZBW38	----		10/k/2		
Újszöv. írásmagyarázat 4	ÚSZBW39	ÚSZBW38			10/gy/2	
Bibliai teológia 1 (Ósz.)	BTHBW56	----		10/k/3		
Bibliai teológia 3 (Úsz)	BTHBW58	----		10/k/3		
RENDSZERES SÁV: 16 kredit						
Dogmatörténet	DOERW14	----		10/k/2		
Dogmatika 1	DOERW16	----		10/k/3		
Dogmatika 2	DOERW17	DOERW16			10/k/3	
Filozófiatörténet 1	FILRW31	----		5/k/1		
Filozófiatörténet 2	FILRW32	FILRW31			10/k/2	
Egyetemes egyháztörténet 2	ETRRW51	----		10/k/2		
Egyetemes egyháztörténet 4	ETRRW53	ETRRW51			10/k/3	
A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS ISMERETKÖREI: 28 kredit						
Tanári tapasztalatok, nézetek	VPPGW97	----	10/gy/2			
A keresztyén nevelés alapjai és az egyházi iskolák története	VPPGW98	----	10/k/2			
Nevelés, személyiségfejlesztés	VPPGW99	----	10/k/2			
A nevelés és oktatás pszichológiai alapjai	VPPGW84	----	15/k/3			
Tanulás-tanítás elmélete	VPPGW102	----	10/k/2			
Tanulás-tanítás gyakorlata	VPPGW103	----	10/gy/2			
Iskolai terepgyakorlat	VPPGW104	----	10/gy/2			
A személyiség fejlődése és fejlesztése	VPPGW105	----	10/k/2			
A személyiség fejlődése és fejlesztése gyakorlat	VPPGW106	----	10/gy/2			
Társas kapcsolatok az iskolában	VPPGW107	----	10/gy/2			
Tanári kommunikáció és konfliktus-megoldási tréning	VPPGW108	----	10/gy/2			
Multikulturális iskola	VPPGW109	----	10/gy/2			
Az iskolák belső világa, az egyházi iskolák sajátosságai	VPPGW110	----	15/gy/3			
Összesítés:						
DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK: 18 KREDIT						
I.						
Alternatív/innovatív iskolák	VPPGW111	----				10/gy/2
Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában	VPPGW112	----				10/gy/2
II.						
Sajátos nevelési igényű gyermekek oktatása-nevelése	VPPGW113	----				10/gy/2
Deviáns fiatalok az oktatásban	VPPGW114	----				10/gy/2

Iskolai és internátusi lelkigondozás	VPPGW123	-----				10/gy/2
III.						
Kollégiumi nevelés	VPPGW710	-----		10/gy/2		
Valláspedagógia	VPPGW63	-----		10/k/2		
Egyházi és gyülekezeti kommunikáció	VPPGW57	----		10/gy/2		
Valláslélektan	VPPGW116	-----			10/k/2	
SZAKMÓDSZERTANI MODUL (6 KREDIT)						
Vallásdidaktika I. (szakmódszertan)	VPPGW46	-----			10/k/2	
Vallásdidaktika II. (szakmódszertan)	VPPGW47	----			10/gy/2	
Szakmódszertani szeminárium (Tanítási és tanulási folyamatok elemzése)	VPPGW128	-----				10/gy/2
SZAKDOLGOZATI MODUL: 14 kredit						
Szeminárium	GSVS051	----		10/gy/3		
Szakedolgozat 1	SPCSW01	----		5/gy/2		
Szakterületi szeminárium	VPPGW78	----			10/gy/4	
Szakedolgozat 2	SPCSW02	SPCSW01			5/gy/5	
SZAKISMERETI SZIGORLATOK						
Pedagógiai-pszichológiai szigorlat	VPPGW01	VPPGW98 VPPGW84 VPPGW102 VPPGW105 VPPGW106				-/sz/0
Rendszeres teológiai szigorlat (dogmatika, dogmatörténet, filozófiatörténet)	DOERW01	DOERW14 DOERW17 FILRW32			-/sz/0	
Biblikus szigorlat 1 (őszöv. írásmagy., őszöv. bibliai teol.)	BTHBW02	ÓSZBW19 BTHBW57			-/sz/0	
Biblikus szigorlat 2 (újszöv. írásmagy., újszöv. bibliai teol.)	BTHBW03	ÚSZBW39 BTHBW58			-/sz/0	
TANÍTÁSI GYAKORLAT ÉS PORTFÓLIÓ: 20 kredit						
Gyakorló iskolai gyakorlat (felső tagozat és középiskola)	VPPGW60	VPPGW63				10/gy/2
Vizsgatanítás	VPPGW119	-----			--/a/0	
Felkészülés, tanítás, óraelemzés (összefüggő egyéni gyakorlat)	VPPGW126	VPPGW47 VPPGW01				45/gy/12
Tanításon kívüli iskolai tevékenységek	VPPGW120	-----				10/gy/2
Gyakorlatkísérő szeminárium	VPPGW77	-----				10/gy/2
PORTFÓLIÓ (2 KREDIT)						
Portfólió szeminárium	VPPGW121	-----				5/gy/0
Tanári portfólió	VPPGW90	-----				-/a/2

Összesítés				
A képzés kreditkövetelménye: 120	28	31	29	32
Kontaktórák összesen: 515	140	130	105	140

Idegennyelv-ismeretre vonatkozó követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) hivatalos nyelveiből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

TANTÁRGYLEÍRÁSOK

Bibliai sáv

HT BTHBW52 – VALLÁSTÖRTÉNET 1				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Hanula Gergely	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Péntek Dániel Gábor	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a vallástörténet alapfogalmait, módszereit, eredményeit; a vallástörténet és a teológia összefüggéseit, a vallásfenomenológia és vallástörténet alapfogalmait, valamint a legfontosabb bibliai és ókori vallásokat.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A vallástörténet mint tudomány kialakulása, helye és jelentősége a teológiai tanulmányok között. Mi a vallás? Elméletek a vallás eredetéről. Vallásos alapfogalmak és életjelenségek: manaizmus, fétisizmus, animizmus, totemizmus, tabu, mágia, a természeti jelenségek istenítése. Az istenfogalom fejlődésének főbb állomásai, a szent fogalma; Az Ószövetség korának vallásai: sumér, asszír-babiloni, kánaáni, egyiptomi, perzsa; Az Újszövetség korának vallásai: antik mitológia, görög-római ősvallások, hellenisztikus misztériumkultuszok, gnoszticizmus.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Az ajánlott irodalomból egy szabadon választott és az oktatóval egyeztetett könyv feldolgozása és részletes ismertetése házi dolgozat (max. 10.000 karakter) formájában.				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Herczeg Pál, <i>Vallástörténet</i>. Budapest, 1991 (és későbbi kiadások) ▪ Hahn István, <i>Istenek és népek</i>. Budapest, 1968 (átdolgozott kiadás: 1980) ▪ Órai jegyzetek, kiosztmányok 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ M. Eliade, <i>Vallási hiedelmek és eszmék története I-II-III</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 1995-98. (egy kötetben: 2006) ▪ J. Frazer, <i>Az aranyág</i>. Budapest: Osiris ▪ Kákossy L., <i>Ré fiai</i>. Budapest, 1990. ▪ Kerényi K., <i>Görög mitológia</i>. Budapest: Gondolat Kiadó, 1977. (és egyéb magyar nyelven megjelent művek „Görög mitológia” címmel) ▪ T. Köves-Zulauf, <i>Bevezetés a római vallás és monda történetébe</i>. Budapest, 1995. ▪ G. van der Leeuw, <i>A vallás fenomenológiája</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 2001. ▪ R. Otto, <i>A Szent</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 1997. ▪ J. Ries (szerk.), <i>A szent antropológiája</i>. A Homo religiosus eredete és problémája. Budapest: Typotex Kiadó, 2003. ▪ Voigt V., <i>A vallási élmény története. Bevezetés a vallástudományba</i>. Budapest: Timp Kiadó, 2004. ▪ Uő, <i>A vallás megnyilvánulásai. Bevezetés a vallástudományba</i>. Budapest: Timp Kiadó, 2006. 				

HT BTHBW53 – VALLÁSTÖRTÉNET 2				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Hanula Gergely	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: HT BTHBW52	
Tantárgy előadója: Péntek Dániel Gábor	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A ókori közel-keleti vallásoknak és az újszövetségi kor konkurens vallásainak megismerését követően a hallgatók betekintést nyerhetnek abba, hogy Izrael és az első keresztyének vallásossága hogyan tagozódik ebbe a rendszerbe.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Az ószövetségi vallás fejlődése és nagy témái: a kultusz, a szertartások, a papság, a próféták és az ünnepek Az első keresztyének vallása: mítosz és történelem; az első keresztyének etikája; az első keresztyének rituális nyelvezete; a keresztyénség mint önálló vallási jelrendszer; az őskeresztyénség krízisei				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Az órákon elhangzottak követése a kiadott szakirodalom alapján				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Karasszon, <i>Az óizraeli vallás</i>. Budapest, 1994. ▪ G. Theissen, <i>Az első keresztyének vallása</i>, Budapest, 2001. 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ M. Eliade, <i>Vallási hiedelmek és eszmék története</i> I. köt. Budapest, 1994. ▪ Xeravits Géza, <i>Tanulmányok az ókori Izrael kultuszáról</i>. Pápa, 2004. ▪ R. Albertz, <i>Religionsgeschichte Israels in alttestamentlicher Zeit, Bd.1: Von den Anfängen bis zum Ende der Königszeit, Bd.2: Vom Exil bis zu den Makkabäern, Grundrisse zum Alten Testament. ATD-Ergänzungsreihe 8/1+2</i>, Göttingen 1992. 				

HT ÓSZBW18 – ÓSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 3				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Karasszon István	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A könyv egészének, és kiválasztott részeinek megismerése. Az eredeti nyelv vizsgálatánál a figyelem felhívása az általános nyelvészeti jellegzetességekre. Vallástörténeti kitekintéssel a könyv teológiai mondanivalójának elemzése.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség választott textusok megértéséhez. A stúdium részét képezi a kijelölt fejezetek olvasása, fordítása, nyelvi jelenségeinek, görög szóanyagának ismerete és exegézise protestáns teológus szakon.				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A félév elején kerül kiadásra. 				

HT ÓSZBW19 - ÓSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 4

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: HT ÓSZBW18	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Karasszon István	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A könyv egészének, és kiválasztott részeinek megismerése. Az eredeti nyelv vizsgálatánál a figyelem felhívása az általános nyelvészeti jellegzetességekre. Vallástörténeti kitekintéssel a könyv teológiai mondanivalójának elemzése.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség választott textusok megértéséhez. A stúdium részét képezi a kijelölt fejezetek olvasása, fordítása, nyelvi jelenségeinek, görög szóanyagának ismerete és exegézise protestáns teológus szakon.				
Kötelező irodalom:				
▪ A félév elején kerül kiadásra.				

HT ÚSZBW38 - ÚJSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 3

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Balla Péter	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Pataki András Dávid Prof. Dr. Balla Péter	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Az újszövetségi írásmagyarázathoz (exegézishez) szükséges képesség elsajátítása és elmélyítése. Hittanár szakokon megadott bibliai szöveg magyarázata a Magyarországi Református Egyházban használt bibliafordítások (Károli, RÚF) alapján, kommentárok felhasználásával. A szöveg belső összefüggéseinek feltárása, kortörténeti ismeretek figyelembe vételével, irodalmi jellegzetességeinek és teológiai hangsúlyainak megértése; a szöveg értelmezéséhez kapcsolódó hermeneutikai kérdések tisztázása.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség adott textusok megértéséhez.				
A <i>Korinthusiakhoz írt 1. levél 1-8. fejezetének (1Kor 1-8.)</i> magyarázata a magyar bibliafordítások szövege alapján, az eredeti szövegnek az előadásokon és a kötelező irodalomban megismert többleteivel együtt.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
<ul style="list-style-type: none">• Házi dolgozat (az órán megbeszélte szempontok alapján)• Olvasónapló készítése (Balla Péter tanszékvezető professzor személyes honlapján olvasható szempontok szerint)				
Kötelező irodalom:				

A következő, magyar nyelven megjelent kommentárok egyikének ismerete (az előadások anyaga mellett):

- CSERHÁTI Sándor: *Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele*. Budapest: Luther, 2008.
- KÁLVIN János: *Az első korinthusi levél magyarázata*. Budapest: Kálvin, 2015.
- TÖKÉS István: *A Korinthusbeliekhez írt első levél magyarázata*. Nagyvárad: Királyhágómelléki Református Egyházkerület, 1995.
-

Ajánlott irodalom:

Kommentárok az 1. korinthusi levélhez:

- Peter ARZT-GRABNER et al.: *1. Korinther (Papyrologische Kommentare zum Neuen Testament)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2006.
- C. K. BARRETT: *The First Epistle to the Corinthians (BNTC)*. London: Black, 1968.
- Craig L. BLOMBERG: *1 Corinthians (NIVAC)*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1994.
- Roy E. CIAMPA — Brian S. ROSNER: *The First Letter to the Corinthians (PNTC)*. Grand Rapids, MI—Cambridge: Eerdmans, 2010.
- Raymond F. COLLINS: *First Corinthians (Sacra Pagina)*. Collegeville, MN: Liturgical, 1999.
- Hans CONZELMANN: *Der erste Brief an die Korinther (KEK)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1981. (2. kiadás; angolul megjelent az első kiadás fordítása a Hermeneia sorozatban, 1975-ben)
- CSERHÁTI Sándor: *Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele*. Budapest: Luther, 2008.
- Gordon D. FEE: *The First Epistle to the Corinthians (NICNT)*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1987.
- Joseph A. FITZMYER: *First Corinthians (Anchor)*. New Haven – London: Yale, 2008.
- Paul GARDNER: *1 Corinthians (ZECNT)*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2018.
- David E. GARLAND: *1 Corinthians (BECNT)*. Grand Rapids, MI: Baker, 2003.
- Richard B. HAYS: *First Corinthians (Interpretation)*. Louisville, KY: John Knox, 1997.
- Jean HÉRING: *La première épître de Saint Paul aux Corinthiens (CNT)*. Neuchâtel: Delachaux et Niestlé, 1949.
- Richard A. HORSLEY: *First Corinthians (ANTC)*. Nashville, TN: Abingdon, 1998.
- KÁLVIN János: *Az első korinthusi levél magyarázata*. Budapest: Kálvin, 2015.
- Craig S. KEENER: *1-2 Corinthians (NCBC)*. Cambridge: University Press, 2005.
- Jakob KREMER: *Der Erste Brief an die Korinther (RNT)*. Regensburg: Friedrich Pustet, 1997.
- Friedrich LANG: *Die Briefe an die Korinther (NTD)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1994. (17. kiadás)
- Leon MORRIS: *1 Corinthians (TNTC)*. Nottingham — Downers Grove, IL: IVP, 1985.
- PHEME PERKINS: *First Corinthians (Paideia)*. Grand Rapids, MI: Baker, 2012.
- David PRIOR: *Pál első levele a korinthusiakhoz (A Biblia ma)*. Budapest: Harmat, 1995.
- Adolf SCHLATTER: *Die Korintherbriefe*. Berlin: Evangelische Verlagsanstalt, 1953.
- Eckhard J. SCHNABEL: *Der erste Brief des Paulus an die Korinther (HTA)*. Wuppertal: R. Brockhaus, 2006.
- Wolfgang SCHRAGE: *Der erste Brief an die Korinther (EKK)*. 4 kötet. Zürich: Benziger – Neukirchen-Vluyn: Neukirchener, 1991-2001.
- Christophe SENFT: *La première épître de Saint Paul aux Corinthiens (CNT)*. Genève: Labor et Fides, 1990. (2. kiadás)
- Marion L. SOARDS: *1 Corinthians (NIBC)*. Peabody, MA: Hendrickson, 1999.
- Robert SOMERVILLE: *La première épître de Paul aux Corinthiens (CEB)*. 2 kötet. Vaux-sur-Seine: Edifac, 2001-2005.
- August STROBEL: *Der erste Brief an die Korinther (ZBK)*. Zürich: Theologischer Verlag, 1989.

- Anthony C. THISELTON: *The First Epistle to the Corinthians (NIGTC)*. Grand Rapids, MI—Cambridge: Eerdmans, 2000.
- TÖKÉS István: *A Korinthusbeliekhez írt első levél magyarázata*. Nagyvárad: Királyhágómelléki Református Egyházkerület, 1995.
- Ben WITHERINGTON III: *Conflict & Community in Corinth*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1995.
- Dieter ZELLER: *Der erste Brief an die Korinther (KEK)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2010.

HT ÚSZBW39 - ÚJSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 4

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Balla Péter	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: HT ÚSZBW38	
Tantárgy előadója: Pataki András Dávid Prof. Dr. Balla Péter	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Házi dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az újszövetségi írásmagyarázathoz (exegézishez) szükséges képesség elsajátítása és elmélyítése. Hittanár szakokon megadott bibliai szöveg magyarázata a Magyarországi Református Egyházban használt bibliafordítások (Károli, RÚF) alapján, kommentárok felhasználásával. A szöveg belső összefüggéseinek feltárása, kortörténeti ismeretek figyelembe vételével, irodalmi jellegzetességeinek és teológiai hangsúlyainak megértése; a szöveg értelmezéséhez kapcsolódó hermeneutikai kérdések tisztázása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség adott textusok megértéséhez.

A Korinthusiakhoz írt 1. levél 1-8. fejezetének (1Kor 1-8.) magyarázata a magyar bibliafordítások szövege alapján, az eredeti szövegnek az előadásokon és a kötelező irodalomban megismert többleteivel együtt.

Évközi tanulmányi követelmények:

- Házi dolgozat (az órán megbeszélte szempontok alapján)
- Olvasónapló készítése (Balla Péter tanszékvezető professzor személyes honlapján olvasható szempontok szerint)

Kötelező irodalom:

Magyar és idegen nyelvű kommentárok az 1. korinthusi levélhez (ld. ajánlott irodalom)

Ajánlott irodalom:

- Peter ARZT-GRABNER et al.: *1. Korinther (Papyrologische Kommentare zum Neuen Testament)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2006.
- C. K. BARRETT: *The First Epistle to the Corinthians (BNTC)*. London: Black, 1968.
- Craig L. BLOMBERG: *1 Corinthians (NIVAC)*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1994.
- Roy E. CIAMPA — Brian S. ROSNER: *The First Letter to the Corinthians (PNTC)*. Grand Rapids, MI—Cambridge: Eerdmans, 2010.
- Raymond F. COLLINS: *First Corinthians (Sacra Pagina)*. Collegeville, MN: Liturgical, 1999.

- Hans CONZELMANN: *Der erste Brief an die Korinther (KEK)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1981. (2. kiadás; angolul megjelent az első kiadás fordítása a Hermeneia sorozatban, 1975-ben)
- CSERHÁTI Sándor: *Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele*. Budapest: Luther, 2008.
- Gordon D. FEE: *The First Epistle to the Corinthians (NICNT)*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1987.
- Joseph A. FITZMYER: *First Corinthians (Anchor)*. New Haven – London: Yale, 2008.
- Paul GARDNER: *1 Corinthians (ZECNT)*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2018.
- David E. GARLAND: *1 Corinthians (BECNT)*. Grand Rapids, MI: Baker, 2003.
- Richard B. HAYS: *First Corinthians (Interpretation)*. Louisville, KY: John Knox, 1997.
- Jean HÉRING: *La première épître de Saint Paul aux Corinthiens (CNT)*. Neuchâtel: Delachaux et Niestlé, 1949.
- Richard A. HORSLEY: *First Corinthians (ANTC)*. Nashville, TN: Abingdon, 1998.
- KÁLVIN János: *Az első korinthusi levél magyarázata*. Budapest: Kálvin, 2015.
- Craig S. KEENER: *1-2 Corinthians (NCBC)*. Cambridge: University Press, 2005.
- Jakob KREMER: *Der Erste Brief an die Korinther (RNT)*. Regensburg: Friedrich Pustet, 1997.
- Friedrich LANG: *Die Briefe an die Korinther (NTD)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1994. (17. kiadás)
- Leon MORRIS: *1 Corinthians (TNTC)*. Nottingham — Downers Grove, IL: IVP, 1985.
- PHEME PERKINS: *First Corinthians (Paideia)*. Grand Rapids, MI: Baker, 2012.
- David PRIOR: *Pál első levele a korinthusiakhoz (A Biblia ma)*. Budapest: Harmat, 1995.
- Adolf SCHLATTER: *Die Korintherbriefe*. Berlin: Evangelische Verlagsanstalt, 1953.
- Eckhard J. SCHNABEL: *Der erste Brief des Paulus an die Korinther (HTA)*. Wuppertal: R. Brockhaus, 2006.
- Wolfgang SCHRAGE: *Der erste Brief an die Korinther (EKK)*. 4 kötet. Zürich: Benziger – Neukirchen-Vluyn: Neukirchener, 1991-2001.
- Christophe SENFT: *La première épître de Saint Paul aux Corinthiens (CNT)*. Genève: Labor et Fides, 1990. (2. kiadás)
- Marion L. SOARDS: *1 Corinthians (NIBC)*. Peabody, MA: Hendrickson, 1999.
- Robert SOMERVILLE: *La première épître de Paul aux Corinthiens (CEB)*. 2 kötet. Vaux-sur-Seine: Edifac, 2001-2005.
- August STROBEL: *Der erste Brief an die Korinther (ZBK)*. Zürich: Theologischer Verlag, 1989.
- Anthony C. THISELTON: *The First Epistle to the Corinthians (NIGTC)*. Grand Rapids, MI—Cambridge: Eerdmans, 2000.
- TÖKÉS István: *A Korinthusbeliekhez írt első levél magyarázata*. Nagyvárad: Királyhágómelléki Református Egyházkerület, 1995.
- Ben WITHERINGTON III: *Conflict & Community in Corinth*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1995.
- Dieter ZELLER: *Der erste Brief an die Korinther (KEK)*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2010.

HT BTHBW56 – BIBLIAI TEOLÓGIA 1 (ÓSZ.)

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Hanula Gergely	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Péntek Dániel Gábor	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
a) egyrészt, hogy bemutassa a tudományág kialakulását, történetét, hogy eligazítást adjon az Ószövetség különböző teológiai megközelítéseiről, azok lehetőségeiről és korlátairól;				
b) másrészt, a kiadott szakirodalom alapján átfogó képet nyújtson az Ószövetség különböző teológiai gondolatairól, illetve az azok között fennálló kapcsolatrendszeréről;				
c) harmadrészt, hogy egy-egy adott teológiai témát részletesen bemutasson				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
1. Bevezetés, a tudományág története, bibliai teológiai típusok, legjelentősebb művek				
2. Egyes korszakok és bibliai könyvek teológiája				
3. Egyes teológiai gondolatok és változásai az Ószövetségben				
4. Posztbiblikus (intertestamentális) teológiai fejlődések				
Évközi tanulmányi követelmények:				
1. Zárthelyi dolgozat: Von Rad I. (30%)				
2. Zárthelyi dolgozat: Von Rad II. (30%)				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ G. von Rad (2000, 2001): <i>Az Ószövetség teológiája I-II.</i> Osiris Kiadó, Budapest. 				
Ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tóth Kálmán (1979): <i>Ószövetségi biblikai teológia</i> (jegyzet). Budapest.; H. W. Wolff (2001): <i>Az Ószövetség antropológiája.</i> Harmat-PRTA, Budapest. ▪ W. Brueggemann (1997): <i>Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy.</i> Fortress Press, Minneapolis. ▪ R. Albertz (1992): <i>Religionsgeschichte Israels.</i> Vandenhoeck & Ruprecht / uő. (1994): <i>A History of Israelite Religion in the Old Testament.</i> Westminster John Knox Press, Louisville, Kentucky. ▪ James Barr: <i>The Concept of Biblical Theology. An Old Testament Perspective,</i> London, 1999 ▪ Brevard S. Childs: <i>Old Testament Theology in a Canonical Context,</i> London, 1985 ▪ Brevard S. Childs: <i>Biblical Theology of the Old and New Testaments,</i> London, 1992 ▪ Hartmut Gese: <i>Zur biblischen Theologie,</i> München, 1977 ▪ W. Eichrodt (1933-39): <i>Theologie des Alten Testaments I-III.</i> Klotz Verlag, Stuttgart / <i>Old Testament Theology I-II.</i> Louisville, Kentucky. ▪ W. H. Schmidt (1987⁶), <i>Alttestamentlicher Glaube in seiner Geschichte.</i> Neukirchener Verlag, Neukirchen-Vluyn. ▪ Ajánljuk továbbá az ószövetségi bibliai teológia kiterjedt irodalmából többek között C. Westermann, H. D. Preuß, W. Zimmerli, A. H. J. Gunneweg, O. Kaiser, W. Brueggemann, E. S. Gerstenberger, R. Rendtorff, G. Fohrer, G. von Rad, M. Noth, A. Alt, F. Crüsemann és mások német és angol nyelven megtalálható műveit. 				

HT BTHBW58 - BIBLIAI TEOLÓGIA 3 (ÚSZ.)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Hanula Gergely	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Pecsuk Ottó Prof. Dr. Hanula Gergely	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A bibliai teológiai tanulmányok feladata, hogy a hallgatók elsajátítsák az egyes újszövetségi iratok, iratcsoportok és szerzők teológiájának jellegzetességeit és főbb hangsúlyait. A tantárgy előadásain tematikusan tárgyaljuk az Újszövetség legfontosabb teológiai tanításait. Az első félév tárgya a szinoptikus hagyományanyag, valamint az ősgyülekezet története és tanítása (szinoptikus evangéliumok + ApCsel).				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
1. A bibliai teológia története és mai kérdései				
2. Keresztelő János				

3. Jézus Krisztus személye, a történeti Jézus kérdése
4. A szinoptikus hagyományanyag, az egyes könyvek jellegzetességei
5. Jézus Krisztus igehirdetése
6. Jézus Krisztus etikája
7. Jézus Krisztus tettei
8. Jézus Krisztus méltóságjelzői
9. Jézus Krisztus passiója és a feltámadás
10. Az ösgyülekezet és Jakab teológiája
11. Az apostoli zsinat
12. Összefoglalás, lezárás, kérdések

Évközi tanulmányi követelmények:

A hallgatók kollokviumban adnak számot a tananyag elsajátításáról. A kollokvium anyaga Herczeg Pál jegyzete (*Az Úsz teológiájának vázlat*), valamint az órán elhangzó előadások.

Kötelező irodalom:

- Bolyki János, *Újszövetségi etika*. Budapest: Kálvin Kiadó, 1998.
- R. Bultmann, *Az Újszövetség teológiája*. Budapest: Osiris Kiadó, 1998.
- Herczeg Pál, *Az Újszövetség teológiájának vázlat*. Budapest: KRE, 2004.
- L. Goppelt, *Az Újszövetség teológiája*. Budapest, 1992.
- E. Schweitzer, *Teológiai bevezetés az Újszövetségbe*. Budapest: Kálvin Kiadó, 2004

Ajánlott irodalom:

- Balla Péter: *Az újszövetségi teológiát ért kihívások: Kísérlet a tudományág igazolására*. Budapest: KIA, 2008.
- *Biblikus teológiai szótár*. Szent István Társulat, 2009.
- B. S. Childs, *Biblical Theology of the Old and New Testaments*. London: SCM, 1992.
- Uő., *The New Testament as Canon*. Philadelphia: Fortress, 1984.
- J. Gnülka, *Az Újszövetség teológiája*. Budapest: SZIT, 2007.
- Herczeg Pál, *Krisztusról és az egyházzól szólok*. Budapest: Kálvin Kiadó, 2006.
- S. B. Marrow, „Biblical Theology” in *New Catholic Encyclopedia*, Vol. 2., J. Heraty, 1967. 545-550. o.
- H. G. Reventlow, „Theology (Biblical), History of” in *Anchor’s Bible Dictionary*, Vol. 6., Doubleday, 1992. 483-505. o.
- K. Stendahl, „Biblical Theology, Contemporary” in *Interpreter’s Dictionary of the Bible*, Vol. 1., Abingdon, 1962. 418-432. o.
- P. Stuhlmacher, *Biblische Theologie des NTs*. Göttingen, 1992/1999.
- Székely János, *Az Újszövetség teológiája*. Budapest: Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, 2003.

Rendszeres sáv

HT DOERW14 - DOGMATÖRTÉNET				
Tantárgy felelőse: Prof. Em. Dr. Szűcs Ferenc	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Prof. Em. Dr. Szűcs Ferenc	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A dogmatörténet átfogó megismertetése a hallgatókkal. Az előadások során a hallgatók megismerkednek a dogmák kialakulását befolyásoló filozófiai és történeti háttérrel, a nagy hitvitákkal, a különböző teológiai irányzatok jellegzetességeivel és problémáival.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Tematika: 1. A hitvallás, a tan és a hagyományozódás problémája az ősegyházban. A neoplatonizmus. Az apostoli atyák, apologéták. (T. Lane, 8-16,18-21; McGrath 29-39; Osterhaven 31-35.) 2. Keleti és nyugati korai egyházatyák. Trinitástani és krisztológia viták. Eretnekségek és egyetemes zsinatok (T. Lane 16-18, 21-28, 29-33, 38-40; McGrath 39-42, 231-327, 257-266; Osterhaven 66-75; Hitvallásaink c. könyv függeléke). 3. Augustinus (T. Lane 45-50; McGrath 42-44, 237-240, 347-348, 378-379; Osterhaven 91-96) 4. A keleti hagyomány és képvita (T. Lane 60-76) 5. ZH (A fentiek + Kálvin 1-151 o.) 6. A középkori teológia (T. Lane 91-98, 108-113; McGrath 46-54, 59-68, 132-135) 7. A reformáció teológiai irányai (T. Lane 130-145, 148-158; McGrath 69-79, Osterhaven 136-140) 8. A protestáns ortodoxia (T. Lane 158-161; McGrath 80-83, 349-351; Osterhaven 103-107). 9. A felvilágosodás és a teológia (T. Lane 192-201; McGrath 94-104) 10. A neo-ortodoxia és belső vitái (T. Lane 215-227; McGrath 104-105). 11. Néhány XX. századi teológiai irányzat (T. Lane 230-244; McGrath 105-117). 12. Második ZH. (A fentiek + Kálvin 152-304)				
Évközi tanulmányi követelmények:				
2 zárthelyi dolgozat keretében számadás az átvett anyagról				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none">▪ T. Lane: <i>A keresztyén gondolkozás rövid története</i>, Budapest, 2001.▪ A. E. McGrath, <i>Bevezetés a keresztyén teológiában</i>, Budapest, 1995▪ M. E. Osterhaven: <i>Az egyház hite. Történelmi fejlődés ref. szempontból</i>, Budapest, 1995▪ Kálvin János: <i>Tanítás a keresztyén vallásra</i>, Budapest, 1986				
Ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none">▪ Adolf von Harnack, <i>Dogmatörténet</i>, Szentendre, 1998.▪ Bernhard Lohse, <i>A short History of Christian Doctrine</i>, Philadelphia, 1985.▪ J.N.D. Kelly: <i>Early Christian Doctrines</i>, New York, 1958.▪ Karlmann Beyschlag, <i>Grundniss der Dogmengeschichte I-III</i>, Darmstadt, 1982.▪ Vanyó László, <i>Bevezetés az ókeresztyén kor dogmatörténetébe</i>, Budapest, 1998▪ Juraj Pavic – Tomislav Zdenko Tensek, <i>Patrológia</i>, 1997				

HT DOERW16 – DOGMATIKA 1				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Szabó István Czentnár Simon	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A klasszikus reformátori dogmatika felépítését figyelembe véve tárgyalja a teológia rendszerét. Módszerében segítségére van mind az írásmagyarázat, mind a filozófia. Rendszerezi a bibliai stúdiumok kutatásainak eredményeit. Alapvető eligazítást ad az egyház tanítása tekintetében, s egyúttal a bibliai könyvek tapasztalatai alapján képed ad az Isten, ember, világ összefüggéseiről, egyszóval a református keresztyén világrépről.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az Istenről szóló tan. Tulajdonságok, transzcendencia és immanencia, metafizika 2. A trinitástan. Bibliai alapok és dogmatörténeti kérdések, mai problémák 3. A teremtő és gondviselő Isten 4. A láthatatlan világ és az ember 5. Jézus Krisztus személye 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Referátum				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Barth Károly: Kis dogmatika. Budapest, é.n. ▪ Jan Milich Lochman: Az Apostoli Hitvallás. Budapest, 1995. ▪ Sebestyén Jenő: Református dogmatika. Gödöllő, 1994. ▪ Alister McGrath: Bevezetés a keresztyén teológiába. Budapest, 1995. ▪ Török István: Dogmatika. Amsterdam, 1985. ▪ Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret. Budapest, 1995 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ M. Eugene Osterhaven: Az egyház hite. Budapest, 1995. ▪ Otto Weber: Grundlagen der Dogmatik. 1-2. Band. Berlin, 1969. ▪ Paul Tillich: Rendszeres teológia. Budapest, 1996. ▪ Millard J. Erickson: Christian Theology. Grand Rapids, 1994. 				

HT DOERW17 – DOGMATIKA 2				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: HT DOERW16	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Szabó István Czentnár Simon	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A klasszikus reformátori dogmatika felépítését figyelembe véve tárgyalja a teológia rendszerét. Módszerében segítségére van mind az írásmagyarázat, mind a filozófia. Rendszerezi a bibliai stúdiumok kutatásainak eredményeit. Alapvető eligazítást ad az egyház tanítása tekintetében, s egyúttal a bibliai könyvek tapasztalatai alapján képed ad az Isten, ember, világ összefüggéseiről, egyszóval a református keresztyén világrépről.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
1. Szótériológia. Krisztus váltságműve értünk.				

2. Az engedelmesség, szenvedés kereszt
3. A pokolra szállás, a feltámasztás, a mennybemenetel
4. Az ordo salutis, predestináció, vocatio, megigazulás és megszentelődés
5. Megtérés, újjászületés
6. A Szentlélek személye és munkája
7. Az egyház, krisztológiai alapja, látható és láthatatlan egyház, ismertető jegyei, szervezete és kormányzása
8. A kulcsok hatalma, a tan-és egyházfegyelem
9. Az egyház szolgálói, a kálvini négyes rend
10. A sakramentumok: keresztség és úrvacsoratanok
11. Eszkhatológia

Évközi tanulmányi követelmények:

Referátum

Kötelező irodalom:

- Barth Károly: Kis dogmatika. Budapest, é.n.
- Jan Milich Lochman: Az Apostoli Hitvallás. Budapest, 1995.
- Sebestyén Jenő: Református dogmatika. Gödöllő, 1994.
- Alister McGrath: Bevezetés a keresztyény teológiába. Budapest, 1995.
- Török István: Dogmatika. Amsterdam, 1985.
- Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret. Budapest, 1995.

Ajánlott irodalom:

- Paul Tillich: Rendszeres teológia. Budapest, 1996.
- Otto Weber: Grundlagen der Dogmatik. 1-2. Berlin, 1962.
- John Macquarrie: Principles of Christian Theology. New York, 1977.
- Millard J. Erickson: Christian Theology. Grand Rapids, 1994.
- Gerhard Ebeling: Dogmatik des christlichen Glaubens. II-III. Berlin, 1966.
- Szathmáry-Török-Kocsis: Eszkhatológia. Budapest, 2001.
- Oscar Cullmann: Az Újszövetség krisztológiája. Budapest, 1990.
- Louis Berkhof: Keresztyény dogmatika. H. és é.n.

HT FILRW31 – FILOZÓFIATÖRTÉNET 1

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Pethő Sándor	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 1	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Pethő Sándor	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja bevezetésszerűen megismertetni a hallgatókat késő ókori és középkori filozófia legfontosabb irányzataival, fogalmaival, előkészíteni a modern filozófia, valamint az egyes filozófiai részterületekkel (pl. vallásfilozófia, metafizika, logika) foglalkozó kurzusokat.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Platón
2. Arisztotelész
3. Sztoa
4. Újplatonizmus-Augustinus
5. Anselmus
6. Abaelardus
7. Aquinói Tamás
8. Descartes

Évközi tanulmányi követelmények:

Kötelező irodalom:

- Platón, *Allam*, V. könyv 474d – 480a; VII. könyv 505a-519c, in: *Platón összes művei*, Budapest, Európa, 1984. II. 367-384.o.; 436-464.o.
- Platón, „Timaios”, 27 c - 47 e, *Platón összes művei*, Bp. Európa, 1984. III. kötet 324-348.
- Arisztotelész, *Nikomakhoszi Etika* Bp. 1987.; 1.-2.k. (5-53.o.)
- Arisztotelész: „A lélekről”, II. könyv, in: *Arisztotelész, Lélekképzési írások* (ford. Steiger K.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 2006, 35-64.
- Cicero: *Az istenek természetéről*, Budapest, Helikon, 1985. 57-95. (II. könyv, 1./1-34/88.)
- Epiktétosz: „A szabadságról”, in: *Sztoikus etikai antológia* (szerk. Steiger K.) Bp. 1983. 73-103.
- Plótinosz, "A három eredendő valóságról". In: *Plótinosz, Az egyről, a szellemről és a lélekről*, Bp. 1986. 223-240 (= in: *Bevezetés a filozófiába. Szöveggyűjtemény.*/szerk. Steiger Kornél/)
- Szent Ágoston, *Vallomások* (ford. Városi István), Budapest, Gondolat, 1982., 10-11. könyv
- Anselmus: „Proszlogion”, in: *Canterbury-i Szent Anzelm, Filozófiai és teológiai művek*. Budapest, Osiris, 2001. 165-204.
- Abaelardus, *Etika* /ford. Turgonyi Zoltán/ MTA Filozófiai Intézet, (Religio könyvek), Budapest 1989
- Aquinói Tamás, *A teológia foglalatata*. I. rész, 1-3. kérdés; 12. kérdés, in: *Aquinói Tamás, Summa theologiae – A teológia foglalatata* (ford. Tudós-Takács J.), Budapest, Telosz Kiadó, 1994.
- Aquinói Tamás, *A világ örökkévalóságáról*. Ford. Borbély G., Budapest, Jósöveg, 1998.
- R. Descartes, *Elmélkedések az első filozófiáról*. Ford. Boros G. (Budapest: Atlantisz, 1994), I-III. könyv: (25-78.o).

Ajánlott irodalom:

- Boros Gábor (szerk.) *Filozófia*, Akadémiai kiadó, 2007. (vonatkozó fejezetek)

HT FILRW32 – FILOZÓFIATÖRTÉNET 2

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Pethő Sándor	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: HT FILRW31	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Pethő Sándor	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere: Szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja bevezetésszerűen megismertetni a hallgatókat középkori és újkori filozófia legfontosabb irányzataival, fogalmaival, és ezzel filozófiatörténeti háttérrel és kontextust adni a rendszeres teológiai ismeretekhez.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Anselmus
2. Abaelardus
3. Aquinói Tamás
4. Descartes
5. Hume
6. Kant
7. Nietzsche
8. Heidegger

Évközi tanulmányi követelmények:**Kötelező irodalom:**

- Anselmus: „Proszlogion”, in: *Canterbury-i Szent Anzelm, Filozófiai és teológiai művek*. Budapest, Osiris, 2001. 165-204.
- Abaelardus, *Etika* /ford. Turgonyi Zoltán/ MTA Filozófiai Intézet, (Religio könyvek), Budapest 1989, 49-71.(I-III. fejezet)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aquinói Tamás, <i>A teológia foglalatja</i>, I. rész. 1-3. kérdés in: Aquinói Szent Tamás, <i>Summa theologiae – A teológia foglalatja</i>. (ford. Tudós-Takács J.), Budapest, Telosz Kiadó, 1994. (vagy in: Aquinói Szent Tamás: <i>A létezőről és a lényegről</i> /ford. Klima Gyula/, Helikon Kiadó 1990.) ▪ Renée Descartes, <i>Elmélkedések az első filozófiáról</i>. Ford. Boros G. (Budapest: Atlantisz, 1994), I-III. könyv: (25-78.o). ▪ David Hume. Tanulmány az emberi értelemről, Budapest, Nippon, 1996, I. és VII. fejezet. ▪ Immanuel Kant, <i>A tiszta ész kritikája</i> (ford. Kiss János), Budapest, Atlantisz, 2009., „Bevezetés”, 51-72. o. ▪ Friedrich Nietzsche, „A nem morálisán felfogott igazságról és hazugságról”, in: M. Heidegger, <i>Bevezetés a metafizikába</i>, Bp. Ikon, 1995. Jegyzetek és szövegek 32-36.o. ▪ Martin Heidegger: Mi a metafizika? in: M. Heidegger, <i>Bevezetés a metafizikába</i>, Jegyzetek és szövegek, 36-42.
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boros Gábor (főszerk.) <i>Filozófia</i>. Budapest, Akadémiai, 2007 (a témákhoz kapcsolódó fejezetek)

HT ETRRW51 – EGYETEMES EGYHÁZTÖRTÉNET 2				
Tantárgy felelőse: Földváryné Dr. habil Kiss Réka	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: ----	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Vizsgálja hogyan engedelmesskedett az egyház Urának, valamint miképpen hirdette és élte meg hűséggel az általa hirdetett evangéliumot. A korabeli források felhasználásával kutatómunkára és annak kiértékelésére ösztönöz, több oldalról is megvilágítva a korabeli eseményeket.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Az ellenreformációtól 1814-ig				
1. A reformáció, és vele szemben álló tanítások				
2. Római katolikus restauráció előretörése; Loyola Ignác				
3. Tridenti Zsinat				
4. Gallikanizmus, és a hugenotta háborúk a vallásszabadságért a XVI. és XVII. században				
5. A kálvini reformáció megerősödése Németalföldön, üldözések, szabadságharc, Emdeni Zsinat 1571 és a Dordrehti Zsinat végzéseinek elemzése				
6. A harminc éves háború előzményei, harcai, eredményei				
7. Német reformátusság megerősödése, anglikanizmus és puritanizmus hatása az egyház és az állam életére, és kapcsolatára, Stuartok, congregacionalisták, independensek; parlamentáris köztársaság				
8. A Felvilágosodás és kora – általános jellemzése				
9. A felvilágosodás hatása a nevelésre (Pestalozzi)				
10. A pietizmus általános jellemzése, kialakulásának okai				
11. Pietisták bemutatása: Spener: Pia desideria				
12. Francke és a hallei pietizmus				
13. Zinzendorf és a herrnhuti testvérközösség				
14. A württembergi és a radikális szeparatista pietisták, pietista írók, énekszerzők				
15. Puritanizmus kialakulása, jellemzői, hatása				
16. Metodizmus, angol ébredési mozgalom és a külmisszió				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Forráselemzés				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bucsay M., <i>Az újkori egyháztörténet II. korszaka</i>, Bp. 1970-71. ▪ Warga L., <i>A keresztyén egyház történelme</i>, Sárospatak, 1906. 				

- Colijn, Jos, Egyháztörténelem. Sárospatak, 1996.
- K. Heussi, Az egyháztörténet kézikönyve, Bp. 2000. Osiris
- Eberhard Gresch, A hugenották története, hite és hatása, Bp. 2008. Kálvin Kiadó
- Johannes Wallmann, A pietizmus, Bp. 2000. Kálvin Kiadó

Ajánlott irodalom:

- Gergely J., A pápaság története, Bp. 1982. Kossuth
- Bangha B., A négyszáz éves Jézustársaság, 1940.
- Szabó F., Jezsuiták tegnap és ma, Róma, 1993.
- Loyolai Szt. Ignác lelkigyakorlatai, Bp. 1931.
- Jean Bauberot, Le retour des Nationale Synod in 1618 en 1619 gehouden to Dordrecht. I-II. Leiden, 1860. 1861.
- H. Jedin, A zsinatok története, Ecclesia, Bp. 1998.
- C. de Dalmases, Loyolai Szent Ignác, J T Mo-i Rendtartománya, Bp, 1995.
- Nemesszeghy E. (szerk.), Jezsuiták küldetése, Korda, Kecskemét, 1998.
- D. L. Fleming, Lelkigyakorlatok Szent Ignáccal, JTMR, Bp. 1999.
- Adriányi G., Az egyháztörténet kézikönyve, München, 1975.
- Gergely J., A pápaság története, Bp. 1982. Kossuth
- J. Coccejus, Summa Doctrinae de foedere et testamento Dei, Amsterdam.
- Zoványi J., A coccejanizmus története, Bp. 1890.
- Czakó J., A janzenizmus, Cegléd, 1943.
- Payr Sándor, A pietizmus paedagogikája, Pozsony, 1908.
- Finánczy Ernő, Az újkori nevelés története, Könyvértékesítő Vállalat, 1986.
- Borbáth D., Francke, az árvák jótevője, Nagyvárad, é.n.
- Péterfy Sándor, Francke Ágost Hermann, Bp. 1903.
- Erdélyi János, Gróf Zinzendorf Lajos M. élete, Traktátus Sorozat
- Ifj. Dr. Szabó Aladár, A misszionárius gróf, Külmisziói füzetek
- Erdős K., Az angol puritanizmus, Derecen, 1912.
- Ralph Barton Perry, Puritanism and Democracy, New York, 1966.
- O. Piper, Recent Developments in German Protestantism, London, 1934.
- Albert Soboul, A francia forradalom, Bp. 1949.
- Francis Furet, A francia forradalom története, Osiris, Bp. 1996.
- Jean Tulard, Napóleon, Osiris, Bp. 1997.

HT ETRRW53 – EGYETEMES EGYHÁZTÖRTÉNET 4

Tantárgy felelőse: Földváryné Dr. habil. Kiss Réka	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: HT ETRRW51	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere: Szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Vizsgálja hogyan engedelmesskedett az egyház Urának, valamint miképpen hirdette és élte meg hűséggel az általa hirdetett evangéliumot. A korabeli források felhasználásával kutatómunkára és annak kiértékelésére ösztönöz, több oldalról is megvilágítva a korabeli eseményeket.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A legújabb kor története 1814-től napjainkig

1. Romantikától az I. Világháborúig, a kor jellemző történelmi, gazdasági, politikai, kulturális eseményei
2. Szent Szövetség és kora
3. A római katolikus egyház restaurációja, a Kúria politikája I. Vatikáni Zsinat, Bismarck és a Kulturkampf
4. Teológiai és filozófiai gondolkodók

5. Ébredések és ennek hatásai, Anglia, Skócia
6. Német protestánsok a szociális helyzet megoldásáért
7. A holland reformátusok a XIX-XX. században, egyházszakadás, új egyházak, megújulás
8. Protestánsok helyzete Nagy-Britanniában, a liberalizmus eredménye
9. Az egyház és a munkáskérdés Hollandiában, Svájcban és a Skandináv államokban
10. Hitvalló egyház, és a Barmeni Hitvallás
11. Törekvések a protestáns unióért, és a zsinat-presbiteri egyházszervezetért
12. II. Vatikáni Zsinat
13. Charta Ocuemica
14. Dominus Jesus elemzése

Évközi tanulmányi követelmények:

Forráselemzés

Kötelező irodalom:

- Bucsay M., A legújabb kor egyetemes egyháztörténete 1814-től napjainkig, Budapest, 1969.
- Csohány J., A legújabb kor egyetemes egyháztörténete, Debrecen, 1974.
- J. Colijn, Egyháztörténelem, Sáropatak, 1996.
- K. Heussi, Az egyháztörténet kézikönyve, Osiris, Bp. 2000.
- Theologiai Szemle, Református Egyház idevonatkozó cikkei

Ajánlott irodalom:

- Warga L., A keresztyén egyház történelme, Sáropatak 1906
- Pásztor J., A svájci vallásos szocializmus és hatásai a magyar reformátusok között, Budapest, 1969.
- Pásztor J., Dialogusok a református és az orthodox egyházak között, Th. Szemle, XXV. Évf. 1982.
- A Schweitzer, Életem és gondolataim, Budapest, 1974.
- Bodoky R., Livigstone, Budapest, 1969.
- Tamkó B., Egyháztörténeti olvasmányok, Debrecen, 1907.
- Szántó Konrád, A katolikus egyház története, Budapest, 1983.
- Adriányi G., Az egyháztörténet kézikönyve, München, 1975.
- M. Weber, A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme, Budapest, 1982. Gondolat.
- M. Weber, Gazdaság és társadalom, Budapest, 1967.
- M. Weber, Gazdaságtörténet, Budapest, 1979.
- J. Hubert, A Zsinatok története, Ecclesia, Bp. 1998.
- Diós I., A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Bp. 2000.
- Nemeshegyi P., Mit mond nekünk a II. Vatikáni Zsinat? Korda, Kecskemét, 1996.
- Ladányi S., Abraham Kuyper, Vázlatos visszatekintés a holland református egyház utóbbi két évszázados történetére..., Th. Szemle, 1988. XXXI. 98-100.
- J. Moltmann, A jelen kor szenvedései. Az egyház mártírjai, Th. Szemle, 1987. XXX: 237-239.
- Pákozdy L. M., A hetvenéves Niemöller Márton egy emberöltő a német protestáns egyháztörténete tükrében, Th. Szemle, 1961. IV. 328-335.
- Vályi Nagy E., A protestáns-római katolikus párbeszéd, Th. Szemle, 1971. XIV. 211-216.

A tanári felkészítés ismeretkörei:

HT VPPGW97 – TANÁRI TAPASZTALATOK, NÉZETEK				
Tantárgy felelőse: Dr. Bodonyi Edit	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Petry Andrásné dr. Feyér Judit	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A kurzus célja, hogy a pedagógusjelölt a tanári képzés elején tudatosítsa saját korábbi iskolai tapasztalatait és pedagógiai nézeteit. A tantárgy sokféle tapasztalatszerzési lehetőséggel és a saját korábbi tapasztalatokra épülő elemzéssel kívánja megalapozni a pedagógiai tevékenységekhez kötődő tudásrendszer formálódását, az esetleges fogalmi váltást, valamint alapot teremt a reflektív pedagógiai gondolkodáshoz.</p> <p>A tanítás-tanulás alapvetően a hallgatók igényeihez igazodva az általuk megfogalmazott pedagógiai tapasztalatok, kérdések feldolgozása mentén halad. A különféle módszerek alkalmazása során szerzett tapasztalatokat felhasználjuk az önelemzéshez, a pedagógiai jelenségek értelmezéséhez.</p>				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Tematikai egységek: <ul style="list-style-type: none">▪ Közoktatásban szerzett tapasztalatok, élmények, neveléssel kapcsolatos nézetek,▪ Gyermekkép, tanulókép,▪ A pedagógusszerep értelmezése, a pedagógus-etika kérdései▪ Élet- és pályatervezés. Fejlesztendő kompetenciák: <ul style="list-style-type: none">▪ Tudatosan vállalja és kezeli saját pedagógiai nézetei és a lehetséges pedagógus szerepek közti kapcsolatokat.▪ Saját fejlődésében nyomon követi a szereptanulás különböző fázisait, azonosítja az egyes szakaszokban jelentkező problémákat, képes megfogalmazni továbbhaladási irányokat, és ezeknek megfelelően is cselekszik.▪ Elemzi a saját attitűdjeit, reakcióit a különböző szerepmegvalósításokkal kapcsolatban.▪ Megfelelő önismerettel rendelkezik ahhoz, hogy tanári kompetenciáit reflektálni és fejleszteni tudja.▪ Tudatosan szemléli pedagógiai nézeteit.▪ Képes elfogadni más pedagógiai nézeteket együttműködő helyzetekben.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Munkaportfólió készítése				
<i>Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ Bábosik István (2009): Az iskola szocializációs funkciói. In: Bábosik István-Torgyik Judit (szerk.): Az iskola szocializációs funkciói. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest. 11-18. ISBN: 9789637338960▪ Falus Iván – Kimmel Magdolna (2009): A portfólió. Gondolat Kiadó, Budapest. 17-43. ISBN: 9789636931209▪ Falus Iván szerk.(2007): A tanárrá válás folyamata. Gondolat Kiadó, Budapest. ISBN: 978 963 9610 97 2				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ Dudás Margit (2005): A tanárképzésbe belépő hallgatók nézeteinek feltárása lehetősége. In: Falus Iván (szerk.): A tanárrá válás folyamata. Gondolat Kiadó, Budapest, 46-120. pp. ISBN: 9789639610972				

HT VPPGW98 – A KERESZTYÉN NEVELÉS ALAPJAI ÉS AZ EGYHÁZI ISKOLÁK TÖRTÉNETE				
Tantárgy felelőse: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A kurzus elsődleges célja a tanárszakos hallgatók bevezetése a keresztyén pedagógia alapkérdéseibe; annak bemutatása, hogy a bibliai antropológia alapján milyen nevelésfelfogás jött létre a reformáció idején, s ennek milyen intézményes kereteit alakították ki a mai történelmi egyházak. A tantárgy további célja, hogy elméleti és gyakorlati tapasztalathoz juttassa a hallgatókat az egyházi iskolák működését, sajátos belső világát illetően, megismertesse velük a református közoktatás szervezeti felépítését, jogi szabályozását, helyét a közoktatás egészében. E mellett a kurzus keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hallgatók reflektált módon újra fogalmazzák a kérdéssel kapcsolatos saját viszonyukat, és a bibliai antropológia alapján álló nevelésfelfogásról alkotott korábbi ismereteiket kibővítsék, elmélyítsék. Szintén fontos eleme a tárgynak a nagy világvallások tanításából következő erkölcsi tanítások átfogó ismerete, a vallás világának morális vonatkozásai, a vallásétkölc alapvető kérdései. Ugyanakkor cél még a társadalometika főbb kérdéseinek: a család, a munka, és a jog etikai vizsgálatának, összefüggéseinek, a tanári hivatás etikai kérdéseinek tárgyalása</p>				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • megismerje és értse a keresztyén pedagógia bibliai alapvetését, összefüggéseit; • megismerje és értse a protestáns nevelési tradíciókat; • megismerje a felekezeti – ezen belül a református – iskolák sajátos nevelésfelfogását és gyakorlatát; • megismerje a keresztyén családi nevelés jellemzőit; • alkalmas legyen az erkölcsi érzék fejlesztésére. 				

HT VPPGW99 - NEVELÉS, SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS				
Tantárgy felelőse: Dr. Majzikné Lichtenberger Krisztina	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Kocsis Mihály	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A tantárgy tartalmi vonatkozásban két részből áll: egyrészt a nevelés elméleti kérdéseivel foglalkozik, pl. keresztyén erkölcsi nevelés, egészséges életmódra való nevelés, értelmi nevelés, esztétikai nevelés és a világban való önálló tájékozódásra nevelés, stb. Másrészt fontosnak tartjuk felkészíteni a hallgatókat az elméleti képzés során tanultakra támaszkodva az önálló összefüggések feltárására a nevelési folyamat tartalmának, szerkezetének, feladatainak és módszereinek területén. A tantárgy alapvető célja még, hogy a hallgatók gyakorlati példákon keresztül megismerjék az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő, a különleges bánásmódhoz alkalmazkodó szemlélet célját, a keresztyén nevelői attitűdöt, a fejlesztés, a gyakorlatban való megvalósítás lehetőségeit. A tantárgy gyakorlati tartalmát a tanulók közötti különbségek, sajátosságok, ezek megismerésének, a különleges bánásmódot igénylő tanulók és csoportok jellemzőinek kérdései alkotják.</p>				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<p>Fejlesztendő kompetenciák:</p>				

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Megismerje saját korának nevelési eszményeit, módszereit, a pedagógiai személyiségértelmezéseket, legyen képes ▪ kritikusan gondolkodni a nevelés ma is aktuális kérdéseiről, problémáiról; ismerje a keresztény pedagógiai felfogást. ▪ Képes legyen önállóan értelmezni nevelési szituációkat, nevelési helyzetekben elméletileg megalapozott, a keresztény ▪ értékek mentén helyes pedagógiai döntéseket hozni. ▪ Szerezzen jártasságot a tanulók megismerésének módszereiben, megismerje a pedagógiai diagnózis és egyéni fejlesztési terv készítésének alapelveit.
Évközi tanulmányi követelmények:
Tematikai egységek: <ul style="list-style-type: none"> ▪ A neveléstudomány tárgya, helye a neveléstudomány rendszerében; ▪ A nevelés, mint érték közvetítő folyamat, egyéni és erkölcsi értékek közvetítése; a keresztény nevelés céljai ▪ A nevelés hatásrendszerei, direkt és indirekt nevelési módszerek; ▪ A nevelés tényezői, színterei; (pl: kollégium, művészeti iskola, cserkészlet, egyházi közösség) ▪ A családi életre nevelés, az iskola és a család együttműködésének korszerű formái; ▪ A különleges bánásmódot igénylő csoport fogalma, típusai, az eltérés okai, oktatásuk elméleti kérdései; ▪ Tehetségfejlesztés, tehetséggondozás; ▪ Gyermekmegismerés, pedagógiai diagnózis. Egyéni nevelési, fejlesztési tervek készítése.
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bábosik István – Borosán Livia – Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária – Schaffhauser Franz (2011): Pedagógia az iskolában. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. ISBN: 9789633120422 ▪ Bábosik István (szerk.) (2007): Pedagógia és személyiségfejlesztés. Okker Kiadó, Budapest. ISBN: 9789638088192 ▪ Bodonyi Edit (et. al.) (2006): Család, gyermek, társadalom. Bölcsész Konzorcium ▪ Heacox, Diane (2006): Differenciálás a tanításban, tanulásban. Szabad Iskolákért Alapítvány, Budapest. ISBN: 9789630614573
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nagy Ádám - Trencsényi László (2012): Szocializációs közegek a változó társadalomban. ISZT Alapítvány. Budapest, ISBN: 9789630841412 ▪ Magyar Református Nevelés c. folyóirat aktuális számai

HT VPPGW84 – A NEVELÉS ÉS OKTATÁS PSZICHOLÓGIAI ALAPJAI				
Tantárgy felelőse: Dr. Gyimesi Júlia	Féléves óraszám: L: 15	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Gyimesi Júlia	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzus célja, hogy a hallgató elevenítse fel, illetve bővítse ki a pszichológiai alapfogalmakkal és –fogalmakkal kapcsolatos ismereteit, ismerje meg mélyebben a gyermeki fejlődés alapkérdéseit, alapvető folyamatait, továbbá legyen tájékozott a pszichológia gyermek- és emberképeinek változásait illetően, melynek talaján felismeri a normálistól eltérő fejlődésmentet, illetve fokozott figyelmet képes fordítani az egyéni különbségekre. Szerezze meg a pszichés működésekre való rálátást az iskolai oktatás folyamatában.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A pszichológia és a fejlődéslélektan nézőpontjai, a kutatási eredmények értelmezése. 				

- Kognitív folyamatok és fejlődésük. A transzfer és a problémamegoldás összefüggései, szerepük a tudás alkalmazásában. A tanulás hatékonyságát, az iskolai teljesítményeket meghatározó kognitív, affektív és szociális tényezők.
- Az érzékelés fogalma, fajtái, az ingerületvezetés idegéletani alapjai. Az észlelés, az észlelés és tudat viszonya, a szenzoros integráció. A figyelem neurológiai alapjai, szerepe az információ-felvételben - feldolgozásban. Minősége, terjedelme, irányulása.
- Gondolkodás, fogalmi gondolkodás. Fogalmi műveletek. Problémamegoldási stratégiák. Az intelligencia fogalma, fajtái. A képzelet működése. Az alkotó gondolkodás és a képzelet összefüggései.
- Az emlékezet. A memória osztályozásai; STM, LTM. Az emlékezet fejlesztése: mnemotechnikai eljárások.
- Érzelmek, érzelemelméletek. Motiváció és emóció. Elsődleges és másodlagos érzelmek. Érzelmi állapotok.
- A tanulás fajtái, klasszikus és operáns kondicionálás, verbális tanulás, komplex tanulás. Szociális tanulás.
- A családi és az intézményes szocializáció. A tanulás hatékonyságát, az iskolai teljesítményeket meghatározó kognitív, affektív és szociális tényezők.
- Az iskola hatása kognitív és társas folyamatok változására, fejlődésére. A természetes és az iskolai tanulás hasonlósága és különbségei.
- A személyiség és mérése. Az intelligencia. Intelligencia az iskolában.
- Speciális tanulási nehézségek, problémás tanulók, hátrányos helyzet.
- Tehetséges tanulók.
- A tanulás modelljei – tanulási és tanítási stílusok. A nevelési környezet megtervezése.

HT VPPGW102 – TANULÁS-TANÍTÁS ELMÉLETE

Tantárgy felelőse: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus során a hallgatók eddig megszerzett pedagógiai és pszichológiai ismereteire építve az oktatáshoz kapcsolódó ismereteket bővítjük, megalapozzuk a szemináriumi gyakorlati tevékenységeket. Célja a hallgatók gyermekszemléletének és az oktatás egészéről vallott felfogásának formálása, felkészítés a tudatos tanári szerepvállalásra. Emellett célja a hallgatók oktatási folyamatról kialakított szemléletének formálása, módszertani repertoárjának kialakítása, a kompetenciák fejlesztését előtérbe helyező, differenciált oktatási folyamatok tervezéséhez, szervezéséhez, lebonyolításához és értékeléséhez, hatékony tanulást segítő, korszerű tanulási környezet kialakításához kapcsolódó elméleti ismeretek nyújtása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Tanítás és tanulás. Tanuláselméleti koncepciók, ezek pedagógiai konzekvenciái, megjelenése az iskolai gyakorlatban.

A tanulás tanítása, a tanulás didaktikai értelmezése. Tanulási stratégiák, stílusok, technikák. A gondolkodás tanítása.

Tanulás és motiváció. Motivációs elméletek, motiváció és tanulói énkép kapcsolata.

A tananyag változásai, fejlődése. A tananyag kiválasztás kérdései ma, a tudás társadalmi meghatározottsága. A kompetencia fogalma, értelmezése. A transzfer értelmezése.

Az oktatás célrendszere és a tanítás tervezése. Taxonómiai rendszerek. A Bloom-féle taxonómiai rendszer. Az oktatás dokumentumai.

Pedagógiai tervezési feladatok: A tanterv. Tantervi műfajok és típusok. A NAT. Helyi pedagógiai program, helyi tanterv. Tanterv Magyarországon és Európában. A rejtett tanterv. Tanmenet, tematikus terv, óraterv, projektterv, epochális tervezés.

A tanulók megismerésének általános kérdései. Fő fejlődési szakaszok. Differenciálás, integráció, inklúzió. A differenciálás speciális célcsoportjai: Tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek, különleges pedagógiai bánásmódot igénylő tanulók. A hátrányos helyzet. Az iskolai szorongás.

A tehetséges tanulók. A tehetséggondozás elméleti háttere. A tehetséggondozás modelljei Magyarországon és Nyugat-Európában.

A tanulást segítő környezet kialakítása. Iskolai tér, eszközök és módszerek

Szervezeti keretek, szervezési módok, munkaformák, módszerek. Új eljárások az oktatás szervezésében: kooperatív tanulás, team-teaching, individualizált munkaformák, projekt. A módszerek kiválasztásának alapelvei. Tanári vezetésre épülő módszerek: Előadás, magyarázat, szemléltetés. Tanulói tevékenységre épülő módszerek. Kooperatív tanulás. Kooperáció, verseny, játék.

A taneszközök változásai. Digitalizált tananyag. Számítógép használata az oktatásban. A taneszközök kiválasztásának alapelvei.

Értékelés. Diagnosztikus, formatív és szummatív értékelés. A teljesítmények mérése. Az érvényesség és megbízhatóság. Önértékelés fejlesztése. Kutatás az oktatásban és az eredmények felhasználása a mindennapi pedagógiai gyakorlatban.

HT VPPGW103 – TANULÁS-TANÍTÁS GYAKORLATA

Tantárgy felelőse: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: ----	
Tantárgy előadója: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus során tapasztalati tanulás történik, a pedagógiai elemeket a hallgatók saját tanulásukon keresztül ismerik meg. Célja az előadáson megszerzett ismeretekre építve az iskolai oktatáshoz kapcsolódó ismeretek, jártasságok, készségek bővítése, melyek a későbbi módszertani tanulmányokat megalapozzák, valamint a konkrét iskolai munka során a gyakorlatban is hasznosíthatók. A kurzus folyamán az ismeretszerzés, gyakorlás, rögzítés és részben az értékelés kooperatív módszerek alkalmazásával zajlik. Az egyes módszerek alkalmazására az óra folyamán reflektálunk, és azok alapján saját módszertárat kell elkészíteni a félév végére.

A második félévben kiscsoportok vezetnek a foglalkozást a résztvevők részére, melyet reflektív beszélgetés keretében közösen értékelünk. A felkészülés projekt keretében történik. A csoportok saját témájuk kapcsán közös tananyag-felületet (ún. wikit) készítenek, melyet közösen a csoport értékeli.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Tanulásméletek, a természetes és az iskolai tanulás hasonlósága és különbségei. A tanulói tudás szerveződése és változása. A készségek és képességek fejlődése.

Az iskolai teljesítményeket meghatározó kognitív, affektív és szociális tényezők. A tanulás eredményességét alapvetően befolyásoló képességek, a nyelvi-kommunikációs és a tanulási képességek.

A kompetencia különböző értelmezési keretei. A transzfer és a problémamegoldás. A fogalmi megértést elősegítő tanulási-tanítási módszerek.

Az oktatás tartalmi szabályozása. Tanterv és vizsgarendszer.

A tanterv funkciói, típusai. A tananyag kiválasztását meghatározó társadalmi és kulturális tényezők, a tantervi szabályozás hazai gyakorlata.

A tanár tervezési tevékenységei: helyi tanterv készítése, tanmenet készítés; tématervezés (tematikus, epochális, projekt terv); óraterv készítés, felkészülés a tanítási órára.

Az egységesség és differenciálás jegyében megvalósuló oktatás jellemzői. Az integrált oktatás módszereinek és a lemaradó tanulók egyéni fejlesztési technikái.

A tanuló megismerése. Egyéni fejlesztési tervek készítése. Az önértékelés fejlesztése.

A tanítás, nevelés és tanulás kutatásának alapvető módszerei, adatelemzési eljárások. Az oktatási kísérletek szervezésének és az eredmények értékelésének alapvető technikái.

Tehetséggondozás és egyéni fejlesztés. Tehetségfelismerés, tehetségfejlesztés. Tutorálás.

Tanulási környezet kialakítása.

A differenciált tanulásszervezés, az egyéni és a csoportmódszerek, a személyre szóló tanítási módszerek, és ezek hatékony alkalmazásának feltételei, módjai. Taneszközök, digitális tananyag, IKT.

Prevenációs és korrekciós eljárások a fegyelmezett tanítási-tanulási körülmények biztosítása érdekében. A kognitív és a motivációs önszabályozás kialakításának jelentősége.

Az értékelés funkciói, tárgyai, szintjei, viszonyítási alapjai, módszerei és eszközei.

A tanulók tantárgyi teljesítményeinek értékelése (becslés, mérés, szöveges értékelés). Pedagógiai mérőeszközök készítése és használata. Vizsgarendszer, vizsgázatás.

HT VPPGW104 – ISKOLAI TEREPGYAKORLAT				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Az iskolai gyakorlat alapvető célja a hallgató széleskörű tájékozódása és tapasztalatszerzése a közoktatási intézményekben folyó munkáról, valamint az addig megszerzett pedagógiai és pszichológiai ismereteinek gyakorlati tapasztalatok alapján történő rendszerezése és rögzítése, az iskola belső világának megismerése. A tárgy alkalmat teremt arra, hogy a hallgatók bepillantást nyerjenek a pedagógiai interakciókba, gyakorlatban is megismerjék a nevelés, oktatás és értékelés feladatait, funkcióit, lehetőségeit, továbbá hogy a elősegítse a tudatos pályaválasztást.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az intézmény elhelyezkedése; földrajzi, gazdasági, társadalmi szempontú vizsgálata, az iskola finanszírozása. ▪ Az iskola felépítése, szerkezete; az intézmény vezetői, a tantestület, munkaközösségek, segítő személyzet, stb. ▪ Az iskola hagyományai, céljai, sajátosságai, dokumentumai (SZMSZ, Helyi Pedagógiai Program, Házirend, napló, stb.). ▪ Az iskola épületei, terei, berendezése, felszerelése. ▪ A diákok. Diákélet: diákönkormányzat, önképzőkör, diákújság, rádió, szakkörök, énekkar, sport, versenyek, rendezvények. stb. ▪ Tanár-diák kapcsolat. ▪ Az osztályfőnök. ▪ Az iskola és a család együttműködése, ennek keretei, szervezeti formái. ▪ Család- és ifjúságvédelem, hátrányos helyzetű tanulók, sajátos nevelési igényű tanulók; életút követés. Felvételi eljárás, továbbtanulás. ▪ Napközi, kollégium, táborok, testvériskola. ▪ Református iskola 				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
A gyakorlat megfigyeléseinek vizsgálatának leírása a portfólió eleme. Ennek megválasztható részei: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tanórai megfigyelések leírása, elemzése. 				

- Tanulókkal és pedagógusokkal készített interjúk elemzése, ezek alapján esettanulmány.
- Elemzés az oktató - nevelő - képző intézmény felépítéséről, céljairól, dokumentumairól, munka szervezéséről, hagyományairól, eredményeiről, működéséről.
- A nevelőtestület munkájának megismerése, részvétel órán kívüli tevékenységekben, erről jegyzőkönyv.
- A diákok, pedagógus tevékenységének nyomon követése, kapcsolódó szakkörök, önképzőkörök, diákkörök valamint a diákönkormányzat tevékenységének megismeréséről készült jegyzőkönyv.

Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- A fogadó intézmény alapvető dokumentumai: SZMSZ, Helyi Pedagógiai Program, Házi rend, tantárgyfelosztás, órarend, osztálynapló, szabályzatok, Alapító Okirat, stb.
- Hunyady Györgyné, M.Nádasi Mária: Az iskolakép változatai és változásai, Budapest: ELTE Eötvös Kiadó

Ajánlott irodalom:

- Hajdú Erzsébet (2003 szerk.): Praxis. Módszertani útmutató az iskolai gyakorlatokhoz és dokumentumok készítéséhez. BIP, Budapest

HT VPPGW105 – A SZEMÉLYISÉG FEJLŐDÉSE ÉS FEJLESZTÉSE

Tantárgy felelőse: Dr. Gyimesi Júlia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Gyimesi Júlia	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus során az ismeretszerzés középpontjában a személyiséglélektan főbb gondolatrendszerei, típus-, vonás-elméletei, biológiai, analitikus, kognitív és egzisztencialista valamint a rendszerszemléleti-kommunikációs, tranzakciós és transzperszonális paradigmára épülő modellek állnak. A hangsúlyt az egyes elméleti megközelítésekben az ember egészséges és patológiás fejlődésében szerepet játszó tényezők bemutatására fektetjük. A tárgy célja a személyiség fejlődésének megismerése a személyiséglélektan alapvető elméleteinek, irányzatainak tükrében, melyek az emberi magatartás megértésének lehetséges útjaként, a teljes személyiség funkcionális vizsgálatára irányulnak. A kurzus során bemutatásra kerülnek a spirituális fejlődés főbb elméletei, valamint a vallásosság pszichológiájának kognitív és motivációs elméletei is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A tantárgy leírása:

- A személyiségelméletek kultúrközege, jelentősége.
- Korai (Hippokratész, Galenus, korai fiziológusok) és 20. századi típuselméletek (Kretschmer, Sheldon, Jung), vonáselméletek (Allport, Eysenck és Cattell).
- Biológiai elméletek (Claridge, Gray és Cloninger).
- Az „első erő”:
- Pavlov és Skinner. a személyiség behaviorista, tanuláselméleti magyarázata.
- Szociális tanulás, szocializáció, utánzás, modellkövetés (Bandura, Miller, Mowrer stb.).
- Kognitív lélektani elgondolások: Beck és a kognitív pszichológia.
- Diszpozicionális perspektíva: a motívumelméletek. Murray a szükségletek dinamikájára épülő személyiségelmélete.
- A „második erő”: Freud – pszichoanalízis; Jung – analitikus pszichológia; Adler – individuálszociológia
- Erikson pszichoszociális epigenetikus modellje. Fromm „dialektikus humanista” és humánspecifikus szükségletmodellje. Sullivan „interperszonális” személyiségelmélete.
- Az individuálszociológia hatása az iskolai nevelésre.
- A „harmadik erő”: Humanisztikus lélektan
- Rogers személyközpontú megközelítése. A modell alkalmazásának lehetőségei az iskolai kapcsolatokban. Maslow elmélete a személyiség kiteljesedéséről.
- A mezőelmélet, az „Organizmus” modell (Kurt Lewin).
- Dinamikai rendszerelvű kommunikációs modell (Jürg Willi), tranzakcióanalízis (Eric Berne).
- A „negyedik erő”: Transzperszonális pszichológia
- Jung, Maslow, Frankl, Yalom, Assagioli, Wilber elgondolásai.
- A spiritualitás pszichológiája, valláspszichológiai megközelítések
- A spiritualitás, mint motiváció és fejlődési krízis
- A vallásosság kognitív és motivációs elméletei
- A vallásosság és a hit transzperszonális, egzisztenciális és humanisztikus értelmezése

Évközi tanulmányi követelmények:

- Aktív részvétel

Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Atkinson – Hilgard – Smith – Nolen (2005, szerk.): Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest. ISBN 9789633897133; 13. fejezet, 379-401.
- Carver, C. S. – Scheier, M. F. (2006): Személyiségpszichológia 4 – 14. fejezet, 195-371. Osiris Kiadó, Budapest. ISBN: 9789633897096
- Vergote, A. (2003): Mi és mi nem a vallás pszichológiája? In: Horváth-Szabó Katalin (szerk.): Valláspszichológiai tanulmányok. Akadémiai Kiadó, Budapest. 5-19.

Ajánlott irodalom:

- Vergote, A. (2008): Bűntudat és vágy: a vallásos szemlélet és torzulásai. Budapest: SE Mentálhigiéné Int.: Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány.
- Wikström, O. (2000): A kifürkészhetetlen ember. Animula. Budapest.

HT VPPGW106 - A SZEMÉLYISÉG FEJLŐDÉSE ÉS FEJLESZTÉSE GYAKORLAT

Tantárgy felelőse: Dr. Gyimesi Júlia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 1	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Gyimesi Júlia	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A fejlődéslelektani ismeretek alkalmazása a gyakorlatban, az iskolába kerüléstől, a kamaszkor végéig (a gyermekismeret, mint készség fejlesztése; kapcsolatteremtés a gyermekkel, szülővel és a pedagógussal). A tantárgy célja az elméleti órán bemutatott személyiségmodellekbe integrált személyiségfejlődésre vonatkozó ismeretek elmélyítése, különös tekintettel a pszichés fejlődés életkori és egyéni sajátosságaira (normál, problémás és patológiás fejlődésmenet összehasonlítása). Gyakorlati ismeretek nyújtása a készségek és képességek fejlődési folyamatairól, az eltérő fejlődésmenetek felismerése és iránymutatás a szükséges lépések megtételéhez.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

- A fejlődést befolyásoló biológiai és környezeti tényezők.
- Normál, problémás és patológiás fejlődésmenet a különböző életkorokban.
- Egyéni különbségek a személyiség fejlődésében.
- Egyes tanulók személyiségének, tudásának, képességeinek megismeréséhez szükséges módszerek, technikák.
- Életkori sajátosságok a nevelésben.
- Csoportjelenségek a gyermek és ifjúkorban.
- A pedagógus és a tanuló kapcsolata.

Évközi tanulmányi követelmények:

- Résztétel, aktivitás

Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Bernáth László – Solymosi Katalin (1997, szerk.): Fejlődéslelektani olvasókönyv. Tertia Kiadó, Budapest.
- Cole, M. – Cole, S. R. (1997): Fejlődéslelektan. Osiris Kiadó, Budapest.
- F. Földi Rita (2004): Hiperaktivitás és tanulási zavarok. Comenius, Pécs.

Ajánlott irodalom:

- Klein Sándor (2002): Gyerekközpontú iskola. Edge 2000, Budapest.
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (1997): Gyermeklelektan. Gondolat-Medicina Kiadó, Budapest.
- P. Balogh Katalin (1992): Kudarc nélkül az iskolában. Alex-typo Kiadó, Budapest.
- Piaget, J. (1999): Szimbólumképzés a gyermekkorban. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Vass Zoltán (2006): A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest.

HT VPPGW107 – TÁRSAS KAPCSOLATOK AZ ISKOLÁBAN

Tantárgy felelőse: Dr. Gyimesi Júlia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Gyimesi Júlia	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a szociálpszichológia témakörébe tartozó csoportlélektan alapjaival, hogy elsajátítsák a társas lélektani szemléletet és az iskolai körülmények között is alkalmazható vizsgálati módszereket. A csoportlélektani szemlélet közvetítése révén a hallgatók képessé válnak a tanulócsoporthoz elemző vizsgálatára, az összefüggések feltárására, az előítéletesség és a sztereotípiákon alapuló gondolkodás megnyilvánulásainak felismerésére, szakszerű kezelésére az iskolában és azon kívül is. További cél elősegíteni a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletekkel övezett kisebbségi létből fakadó nehézségek és az iskolai kudarc közötti általános összefüggések, az ezzel kapcsolatos konkrét kutatási eredmények megismerését. A kurzus során a közösség személyiségfejlesztő hatásainak és vallási vetületeinek bemutatására is sor kerül.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A tantárgy témakörei:

- A társas interakciók, az interakció fogalma, szintjei, személyészlelés, első benyomás. Kategorizáció és sztereotípiák.
- Benyomáskeltés: kép és énkép, én-megjelenítés, állandóság igény a benyomáskeltésben.
- Attribúciós folyamatok.
- Kommunikáció és metakommunikáció, kommunikáció a nevelés folyamatában. Tranzakcióanalízis az iskolában.
- A társas kapcsolatok fejlődése a kisiskoláskortól a serdülőkorig.
- Virtuális kapcsolatok az online térben, ezek hatása az offline világ kapcsolódási felületein.
- A csoportalakulás, a csoportnyomás és csoportnorma. Interakció a csoportban. Bűnbakképzés, az iskolai mobbing és a cyberbullying jelensége.
- Sztereotípiák, előítéletek, a Pygmalion-effektus.
- Konformizmus és deviancia, engedelmesség és vezetés.
- Kooperáció és versengés. Befolyásolás és meggyőzés. Konfliktusok az oktatásban.
- Szociális státusz és szerep. Szereptanulás, szerepkonfliktusok.
- A tanári szerep: hatalom, vezetés. Vezetői stílusok.
- Alkalmazott szociálpszichológia: társas kapcsolatok szerveződésének mérése: szociometria.
- Vallási közösségek, új vallási mozgalmak.
- A vallásosság és a testi-lelki egészség összefüggései

Évközi tanulmányi követelmények:

- Aktív részvétel, zárthelyi dolgozat

Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Barczy M. (2012): Konfliktusok és előítéletek. Oriold és Társai Kft, Budapest. ISBN 9789639771680
- Forgas, J. P. (2007): A társas érintkezés pszichológiája. 382 o.; Kairosz Könyvkiadó Kft., Budapest. ISBN 9789639137714
- Mészáros A. (2004): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. II. és IV. fejezet (145-286; 323-488. oldal). ISBN 963 463 558 1

Ajánlott irodalom:

- Mérei F. (2006): Közösségek rejtett hálózata. Osiris Kiadó Kft, Budapest. ISBN 9633894581
- Süle, F. (1997): Valláspatológia: a vallási és kórlélektani folyamatok keveredésének mélylélektani vizsgálata. Szokolya: Gyúró Art-Press.

HT VPPGW108 – TANÁRI KOMMUNIKÁCIÓ ÉS KONFLIKTUS-MEGOLDÁSI TRÉNING

Tantárgy felelőse: Dr. Gyimesi Júlia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Gyimesi Júlia	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szituációs gyakorlatok lehetőséget adnak a személyes involváltságra, mélyítik az önismeretet, fejlesztik az empátiás készséget, ugyanakkor lehetőséget adnak a személyes hatékonyság fokozásával a tanári hatékonyság fejlesztésére. Sajátélményű gyakorlatok által a hallgatók megtapasztalhatják saját személyes és szakmai kompetenciájuk sajátosságait. Az egyéni kommunikációs stílus, problémaérzékenység, probléma-megoldási stratégiák feltérképezés mellett, lehetőség nyílik ezek hatékony fejlesztésére, kommunikációt és problémamegoldást elősegítő gyakorlatok, szerepjátékok kipróbálására, elsajátítására.

Az önismeretet segítő és kommunikációs hatékonyságot növelő technikák, segítségével ráhangolódhatnak a problémamegoldás és a személyközi kapcsolatteremtés- és tartás hatékony módjára. Kipróbálhatják a kommunikáció és a szociális készségek „hagyományostól” eltérő formáit, melyek később tanári gyakorlatuk során eredményesebbé tehetik a gyerekekkel és a felnőttekkel (szülőkkel és kollégákkal) való munkájukat, kapcsolataikat.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

- Az elvárások, célok és keretek megvitatása, tisztázása.
- Bemelegítő, ráhangoló gyakorlatok.
- Nem verbális kommunikációs gyakorlatok 1.
- Nem verbális kommunikációs gyakorlatok 1.
- Verbális kommunikációs gyakorlatok 1.
- Verbális kommunikációs gyakorlatok 1.
- Konfliktusok, konfliktuskezelés.
- Önkontroll.
- Kapcsolatok kezelése az iskolán belül és kívül.
- Tanulócsoportok dinamikája, konfliktusok kezelése.
- A pedagógusszerep kérdései: együttműködés, helyzetelemzés, önismeret és önkontroll.
- Saját iskolai élmények feldolgozása.
- Visszajelzések.
- Lezárás, a tréning eredményességének megvitatása.

Évközi tanulmányi követelmények:

- Résztvétel, aktivitás

Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Bagdy Emőke – Telkes József (1988): Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. A pedagógia időszerű kérdései. Tankönyvkiadó, Budapest. Empátia- és kommunikációfejlesztés pedagógusok számára című fejezet: 122-140. A nonverbális készségek fejlesztése című fejezet 235-243.
- Balázs Sándor (2000, szerk.): A pedagógiai kommunikációs képességek fejlesztésének elméleti és gyakorlati problémái. Szöveggyűjtemény, főiskolai jegyzet. OKKER Kiadó, Budapest.
- Birkenbihl, Vera F. (1998): Kommunikációs gyakorlatok. Trivium Kiadó, Budapest.

Ajánlott irodalom:

- Buda Béla (1978): Az empátia – a beleélés lélektana. Gondolat Kiadó, Budapest. Az empátia kommunikációs alapjai című fejezet: 83-120.
- Buda Béla (1997): Kommunikáció az osztályban. In: Mészáros Aranka (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 13-22.
- Buda Béla (2000): A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula Kiadó, Budapest. <http://mek.oszk.hu/02000/02009/02009.htm#14>
- Dávid Imre – Páskuné Kiss Judit (1993): Kommunikációs képességek fejlesztése az iskolában. KLTE, Debrecen.
- Eck Júlia (2006): Kommunikációoktatás a középiskolában. Új Pedagógiai Szemle 2006/5. 92-98.

- Fercsik Erzsébet – Raácz Judit (1995): Kommunikáció szóban és írásban. Korona Kiadó, Budapest.
- Forgas, Joseph P. (1989): A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Budapest. Nem verbális kommunikáció és A nem verbális üzenetek változatai című fejezetek: 155-197.
- Hajas Zsuzsa (2002): Kommunikációs gyakorlatok középiskolásoknak. Pedellus Kiadó, Debrecen.
- Gabnai Katalin (1993): Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek. Marczibányi téri Művelődési Központ, Budapest. Üzenetváltás című fejezet 70-82.

HT VPPGW109 – MULTIKULTURÁLIS ISKOLA

Tantárgy felelőse: Dr. Bodonyi Edit	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Bodonyi Edit	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy oktatása során arra törekszünk, hogy a hallgatók részletesebben megismerkedjenek a kisebbségekhez tartozó csoportok helyzetével társadalmunkban. A gyakorló pedagógusok számára elengedhetetlen, hogy ismerjék a nemzeti és etnikai kisebbségek, hazánkban élő migránsok társadalmi problémáit és oktatásuk speciális vonásait. A tantárgy alapvető célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek az inter- és multikulturális nevelés egyes kérdéseibe, fogalmának értelmezésébe, ismerjék meg fejlődését, és tisztán lássák, hogy mitől lesz egy oktatási intézmény kulturálisan érzékeny, vagyis választ kapjanak arra, hogy mi teszi az iskolát inter- vagy multikulturálissá, és mindez a közoktatás szempontjából miért olyan fontos. Kiemelten foglalkozunk a református egyház (MRE) cigánymissziós stratégiájával, tevékenységével. Törekszünk arra, hogy felkészítsük hallgatóinkat a diszkriminatív megnyilvánulások kivédésére és megelőzésére, arra, hogy mit tehetnek a gyakorlatban az előítéletes viselkedés ellen. Gyakorlati példák elemzésével segítjük a jellegzetes konfliktusok, és azok konstruktív megoldási lehetőségeinek megismerését és elemzését. Mindemellett fontosnak tartjuk felkészíteni a hallgatókat a saját előítéleteik legyőzésére.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Tematikai egységek:

- A kisebbség – többség viszonyrendszer értelmezése
- Kisebbségi és többségi identitás, az identitás fejlődése, ennek pedagógiai vetületei.
- A kisebbségek (nemzetiségi, etnikai, vallási) társadalmi, gazdasági, kulturális helyzete, életmódjukat meghatározó hagyományok és értékek.
- A társadalomban létező kisebbségi és szubkultúrák jellemzői, sajátos kommunikációja, jelrendszerei, hagyományai, értékrendje. Az életmód sajátos jellemzői, különbségek, másságok elemzése. A többség és a kisebbség jellegzetes viszonyulásai, és ezek okai.
- A cigányság élete, hagyományai, szokásai, nyelve és kultúrája.
- A cigány gyermekek szocializációjának jellegzetességei. Roma gyerekek a hazai közoktatásban. A jellegzetes iskolai konfliktusok. Integráció/szegregáció.
- Az MRE gyülekezeteinek segítési formái, az evangélium életet formáló üzenetei.
- Református tanodák, szakkollégiumok.
- A nemzetiségi kisebbségek helyzete és oktatása Magyarországon.
- Migráns gyermek az iskolában. A kölcsönös elfogadás folyamatának tényezői, segítő és hátráltató befolyások a folyamatban.
- Fejlesztendő kompetenciák:
 - megismerje és értse a különböző kultúrák értékvilágát;
 - megismerje a kultúrák köziségére, multikulturalizmusra és kulturális keveredésre vonatkozó kutatások főbb eredményeit és a legfontosabb elméleti megközelítéseket;
 - megismerje az enkulturációra, különösképpen a kulturális identitás kialakulására vonatkozó kutatások főbb eredményeit;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ megismerje a hazai kisebbségek főbb jellemzőit, jogaikat, a kisebbsépedagógiával kapcsolatos jogi és szakmai dokumentumokat; ▪ megismerje és értse a sztereotípiák működését és elsajátítson olyan nevelési módszereket, amelyek gyengítik az előítéleteket.
Évközi tanulmányi követelmények:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Intézménylátogatásokra reflexió, önreflexió készítése (3 db) ▪ Esetbemutató, elemzés: PP-t prezentáció
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boreczky Ágnes (2009): Cigányokról másképpen. Gondolat, Budapest, 7-89. ISBN: 9789636931957 ▪ Cigánymissziós Módszertani Füzetek I. – Találkozások (2014) A Cigány Módszertani és Kutató Központ kiadása, Békés. ISSN 2064 9177 ▪ Cigánymissziós Módszertani Füzetek II. Kézikönyv a cigányok közti szolgálathoz (2016) A Cigány Módszertani és Kutató Központ kiadása, Békés. ISSN 2064 9177 ▪ Joachim László (2013): Oktatási jó gyakorlatok Európában. Than Károly Ökoiskola, Budapest Honlap: http://than.hu ▪ Paveszka Dóra-Nyíri Pál (2006): Oktatási stratégiák és a migráns tanulók iskolai integrációja. In: Feischmidt Margit-Nyíri Pál (szerk.): Nem kívánt gyerekek? SÍK Kiadó, Budapest. 129-171. ISBN 963 508 489 7 ▪ Vámos Ágnes - Bodonyi Edit (2004): Kisebbségi népismeret oktatása. OKI, Budapest. ISBN: 9636825440
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Forray Katalin: Egészség és oktatás. Cigány egészség, cigány betegség. Educatio, 2013/2. sz ISSN 1216-3384 ▪ Venter György-Márton Sára (2009): Iskola és hátránykezelés. In: Az iskola szocializációs funkciói. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest. 161-175. ISBN 978 963 7338 96 0

HT VPPGW110 - AZ ISKOLÁK BELSŐ VILÁGA, AZ EGYHÁZI ISKOLÁK SAJÁTOS SÁGAI				
Tantárgy felelőse: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Féléves óraszám: L: 15	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
<p>A tárgykurzus szeminárium, tartalmi a képzés részét képező iskolai gyakorlathoz illeszkednek, az annak során történő iskolai megfigyelések, egyszerű vizsgálatok előkészítését, elméleti megalapozását szolgálják. A kurzus legfontosabb célja a hallgatók tudatos pályaválasztásának elősegítése, irányítása, melyet az iskola funkcióiról, működéséről, a tanár- és diákszerepről vallott, korábban kialakult nézeteik tudatosításával, ismereteik bővítésével, és azoknak az új ismereteknek összekapcsolásával kíván elérni, melyekre a hallgatók az iskolai gyakorlat keretében megvalósuló iskolalátogatások alkalmával tesznek szert. Ezen belül a kurzus célja, hogy a hallgatók – a megelőző ismereteiket valamint tanulóként szerzett tapasztalataikat bővítve és tudatosítva – kialakítsák saját nevelésfelfogásukat. Megtapasztalják, értsék és tudatosan szemléljék a mai iskola szerkezetét, kapcsolatrendszerét, működési folyamatait, belső világát, valamint a tanári szerep tartalmát, annak különböző megközelítéseit, az azzal kapcsolatos elvárásokat, nehézségeket. A kurzus további célja, hogy a hallgatókat megismertesse az iskola legfontosabb dokumentumaival, és hozzásegítse őket ahhoz, hogy rálátásuk legyen a mai magyar közoktatási rendszer egészére. A tantárgy további célja, hogy elméleti és gyakorlati tapasztalathoz juttassa a hallgatókat az egyházi iskolák működését, sajátos belső világát illetően, megismertesse velük a református közoktatás szervezeti felépítését, jogi szabályozását, helyét a közoktatás egészében. E mellett a kurzus keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hallgatók reflektált módon újra fogalmazzák a kérdéssel kapcsolatos saját viszonyukat, és a bibliai antropológia alapján álló nevelésfelfogásról alkotott korábbi ismereteiket kibővítsék, elmélyítsék.</p>				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ megismerje és értse a társadalmi kihívások és az oktatás kapcsolatát; ▪ megismerje és értse az iskola funkcióit, működését és alapvető dokumentumait; 				

- megismerje a tanárszerep jellemzőit és felismerje a pedagógus nevelésfilozófiájának szükségességét;
- megismerje a felekezeti – ezen belül a református – iskolák sajátos nevelésfelfogását és gyakorlatát;
- megismerje az egyházi oktatás helyzetét, rendszerét, sajátos feladatait;
- megismerje a keresztyén családi nevelés jellemzőit.

Évközi tanulmányi követelmények:

Tematikai egységek:

- Társadalmi kihívások és oktatás. Az Európai Unió közoktatási kultúrája és szabályozási gyakorlata. Az oktatás társadalmi-gazdasági összefüggései, az iskolarendszer és az oktatás társadalmi meghatározottsága.
- Az iskola feladatai és lehetőségei az esélyegyenlőtlenség csökkentésében és a társadalmi kohézió fejlesztésében.
- A magyar protestáns nevelés mai intézményes gyakorlata.
- A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye.
- A református iskolai nevelés tradíciói, sajátosságai.
- A keresztyén családi nevelés modellje.
- A családi és iskolai nevelés funkcióinak változásai. A család és az iskola kapcsolatának jelentősége; a kapcsolattartás tartalma, formái.
- Az iskola belső szerkezete, felépítése.
- Az iskola külső kapcsolatai, partnerei. A protestáns iskolák sajátos közösség-szervező megoldásai (kollégium, diáktisztségek, diákönkormányzat).
- Az iskola dokumentumai.
- A pedagógusszerep tartalma, annak változása és értelmezési lehetőségei. A pedagógus nevelésfilozófiája.

Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Gombóczi János – Trencsényi László (2007): Változatok a pedagógiára. ISBN 978 963 8088 19 2
- Halász Gábor (2010): Jelentés a magyar közoktatásról. OFI, Budapest. ISSN 1219-8692
- Pálhegyi Ferenc (2001): Útjelzőtáblák – Előadások a keresztyén pedagógiáról. Református Pedagógiai Intézet, Budapest. ISBN 963 00 7374 9
- Sanda István Dániel – Simonfi Zsuzsanna (2011): Nevelés a szakralitás dimenziójában. Gondolat Kiadó, Budapest. ISBN: 9789636933289
- Szűcs Ferenc (1997): A reformáció oktatási és nevelési eszménye. In: „Fölbuzog szívem szép beszédre” (Szerk.: Tenke Sándor, Karasszon István). KRE-HTK, Budapest. ISBN 963-9392-22-3

Ajánlott irodalom:

- Farkas Péter (2006): A szeretet közössége, a család-szociológia alapjai. L'Harmattan Kiadó, Budapest. ISBN: 9639683086
- Szekszárdi Júlia (2011): Szülők és pedagógusok. Modern iskola. 5. 6. ISSN 17788-8638

Differenciált szakmai ismeretek I.

HT VPPGW111 - ALTERNATÍV / INNOVATÍV ISKOLÁK				
Tantárgy felelőse: Dr. Szontagh Pál Iván	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Szontagh Pál Iván	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzus szeminárium, melynek elsődleges célja a tanár szakos hallgatók bevezetése a keresztyén pedagógia alapkérdéseibe; annak bemutatása, hogy a bibliai antropológiai alapján milyen nevelésfelfogás jött létre a reformáció idején, s ennek milyen intézményes kereteit alakították ki a mai történelmi egyházak. A tantárgy további célja, hogy gyakorlati tapasztalathoz juttassa a hallgatókat az egyházi iskolák működését, sajátos belső világát illetően, megismertesse velük a református közoktatás szervezeti felépítését, jogi szabályozását, helyét a közoktatás egészében. E mellett a kurzus keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hallgatók reflektált módon újra fogalmazzák a kérdéssel kapcsolatos saját viszonyukat, és a bibliai antropológia alapján álló nevelésfelfogásról alkotott korábbi ismereteiket kibővítsék, elmélyítsék, és új elemeket illesszenek abba.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ul style="list-style-type: none">▪ A bibliai emberkép és annak értelmezési lehetőségei – történelmi és hermeneutikai szempont.▪ A reformátori tanítások alapján értelmezett emberkép és az erre épülő nevelés legfontosabb jellemzői.▪ A magyar protestáns nevelés mai intézményes gyakorlata.▪ A Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye.▪ A református iskolai nevelés tradíciói, sajátosságai.▪ A keresztyén családi nevelés modellje.▪ Katechézis – nevelés-oktatás gyülekezeti közösségben.				

HT VPPGW112 - HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK AZ ISKOLÁBAN				
Tantárgy felelőse: Dr. Bodonyi Edit	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Bodonyi Edit	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A tantárgy célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek az iskolai sikertelenségek sorozata mögött húzódó tényezőkbé, és abba hogy mit tehetne együtt az oktatásügy és a szociális szféra a helyzet javítása érdekében. A hallgatók tanulják meg a kérdést komplex módon átlátni, a felmerülő problémákat összefüggéseiben megvizsgálni. Integráló pedagógusként képesek legyenek interaktívan több szinten kommunikálni, befolyásolni, aktivitásra serkenteni, katalizáló, segítő attitűddel különféle, a saját személyiségéhez illeszthető fejlesztési eljárásokat kiválasztani. Továbbá tudjon együtt gondolkodni, kooperatív munkát végezni a kollégákkal, szülőkkel és más szakemberekkel. A tantárgy oktatása során arra is törekszünk, hogy a hallgatók részletesebben megismerkedjenek a törvényi meghatározáson kívül eső sajátos nevelési igényű tanulókkal, azokkal akik sajátos bánásmódot igényelnek a tanórán és azon kívül is, úgy mint például: lassú tanulók, a tehetséges tanulók, a hátrányos helyzetű tanulók, a védelembe vett tanulók, a nehezen nevelhető külön vagy deviáns tanulók.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Témakörök <ul style="list-style-type: none">▪ A tanulók közötti különbségekről és a különbségek természetéről.▪ Az integráció, inklúzió.				

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integrációs stratégiák. ▪ Hátrányos helyzetű gyermekek. ▪ A sikeres integráció megvalósulásának fontos elemei, gyakorlati tapasztalatok. ▪ Néhány sikeres hátránykezelési stratégia. ▪ Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának támogatása. ▪ Veszélyeztetett gyerekek. ▪ A fiatalkori bűnelkövetés kialakulásához vezető veszélyeztető tényezők, zavarok.
Évközi tanulmányi követelmények:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktív részvétel a foglalkozások 85%-án
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bábosik István – Torgyik Judit (szerk. 2009): Az iskola szocializációs funkciói. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest ▪ Csányi Yvonne (2000): A speciális nevelési szükségletű gyermekek és fiatalok integrált nevelése, oktatása. In.: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest ▪ Torgyik Judit (2004): Hatékony iskola, együttműködő iskola. Új Pedagógiai Szemle, 10. sz. 32-40.
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veczko József (2002): Gyermek- és ifjúságvédelem. APC – Stúdió, Gyula

HT VPPGW113 – SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK OKTATÁSA-NEVELÉSE				
Tantárgy felelőse: Dr. Székely Zsófia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Székely Zsófia	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
<p>A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az oktatás folyamatban jelentkező tanulási nehézségek és zavarok biológiai, társadalmi, környezeti és pszichológiai szempontú megközelítéseit, a tényezők kölcsönhatásának összefüggésében. Képesse váljanak tanulási zavarok csoportosítására, a zavar kialakulásában szerepet játszó tényezők felismerésére és ezek alapján kompetens módon tudjanak dönteni a fejlesztésben szükséges külső segítő szakemberekről és módszerekről.</p>				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A tanulás sajátosságai különböző életkorokban, tanulási képességek. ▪ A tanulási zavarok kialakulásának elméletei a különböző pszichológiai irányzatok alapján. (Neurobiológiai, pszichodinamikus, fenomenológiai és szociális tanulási modell) Az agy működésének moduláris elmélete. ▪ A tanulási zavarok tünetei, kialakulásának organikus és lelki háttere. ▪ A kognitív fejlődés, az agyi funkciók érése, a képességstruktúra alakulása kisgyermek és iskolás korban. ▪ Diagnózisalkotás. Neuropszichológiai eljárások, képességvizsgálatok szerepe a differenciál-diagnosztikájában. ▪ A pszichés fejlődés kapcsolódó zavarai, a viselkedés és az érzelmi hangulati élet zavarai. (teljesítményszorongás, emocionális zavar, viselkedészavar) ▪ Kompenzációs lehetőségek az iskolában. Információ feldolgozó rutinok kialakítása. ▪ Terápiás lehetőségek és kompetenciák. ▪ Az oktatás folyamatban jelentkező tanulási nehézségek és zavarok biológiai, társadalmi, környezeti és pszichológiai szempontú megközelítése, a tényezők kölcsönhatásának összefüggésében. ▪ A tanulási zavarok csoportosítása, a zavar kialakulásában szerepet játszó tényezők megismerése. Az organikus háttér, az agyi funkciók működése és szerepe a tanulási képességekben. Az intelligencia és kognitív képességek kapcsolata, fejlődési dimenziók. 				

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A tanulási zavarok szerepe a magatartás és viselkedészavarok kialakulásában. A tanulási zavarok iskolai felismerésének és kezelésének lehetőségei. Kapcsolattartás a szülővel. ▪ A tanulási zavarok csoportosítása DSM-IV kategóriák. ▪ Intelligencia és fejlődés kapcsolata. ▪ Szociális inadaptáció, devianciák gyermek- és serdülőkorban, a tanulási zavarok hátterén. ▪ A tanulási zavarok az iskolában, felismerés és fejlesztés. A gyermek és a szülő problémái, a pedagógus lehetősége a segítségnyújtásban.
Évközi tanulmányi követelmények:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Részvétel, aktivitás
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Csépe Valéria (2005): Kognitív fejlődés-neuropszichológia. Gondolat Kiadó, Budapest. ▪ F. Földi Rita – Tomasovszki László (2003): A Rey-féle Összetett Figura és Felismerési Próba neuropszichológiai alkalmazási lehetőségei. Ideggyógyászati Szemle 56 évf. 3–4. szám. ▪ F. Földi Rita (2004): Neuropszichológiai vizsgálatok jelentősége a tanulási és viselkedés-zavarok diagnosztikájában. Pszichológiai Szemle.
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ F. Földi Rita (2004): Hiperaktivitás és tanulási zavarok. Comenius Bt, Pécs. ▪ Kulcsár Zsuzsanna (1993): Gyermekkori hiperaktivitás. Pszichológia 3–4. szám, Budapest. ▪ Marton–Dévényi Éva (1999): Alapozó terápiák. Fejlesztő pedagógia, Különszám. ▪ Torda Ágnes (1989, szerk.): Szemelvények a tanulási zavarok köréből. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

HT VPPGW114 – DEVIÁNS FIATALOK AZ OKTATÁSBAN				
Tantárgy felelőse: Dr. Szontagh Pál Iván	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Dr. Szontagh Pál Iván	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
<p>A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a deviáns fiatalok oktatásának sajátos feladatait, lehetőségeit és nehézségeit. Tapasztalatokat szerezzenek deviáns fiataloknak szervezett oktatási programok működéséről és pedagógiai sajátosságairól, megismerkedjenek a deviáns viselkedést magyarázó főbb elméletekkel, a totális intézmények működésével, a börtönpopuláció összetételével, valamint a reszocializációval (treatment) és a börtönben végzett pszichológiai tevékenység sajátosságaival. Emellett célja, hogy képessé tegye a hallgatókat arra, hogy pedagógusként képesek legyenek deviáns fiatalok oktatására és nevelésére.</p>				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A deviancia elméletei: szociológiai elméletek. A deviancia elméletei: biológiai, pszichológiai elméletek. ▪ A bűnözés társadalmi reprodukciója Magyarországon az utóbbi években. ▪ Az iskola, a pedagógus szerepe és felelőssége a bűnmegelőzésben, az erőszak kialakulásában és csökkentésében. ▪ A fogvatartott népség, különös tekintettel a fiatalokra és a fiatal felnőttekre. A börtönszocializáció, élet a börtönben. Nevelési-oktatási, pedagógiai-andragógiai munka a magyar büntetés-végrehajtásban. Alternatív büntetések. ▪ Beszélgetés letartóztatásból szabadult fiatalokkal (életutak, tapasztalatok megosztása, kérdésekre konkrét válaszok). ▪ Börtönlátogatás (Budapesti Fegyház és Börtön és/vagy Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet 3-as objektum); hospitálási lehetőség, beszélgetés fogvatartott fiatalokkal. ▪ Reszocializáció, rehabilitáció. Lehetőségek, problémák. A civilek szerepe a büntetés-végrehajtásban. Egyéb civil kontrollok. Pedagógiai, andragógiai sajátosságok. ▪ Az utógondozás; a folyamatos utógondozási modell. A pártfogó rendszer. Civil pártfogó rendszer mint szükséglet és hiányosság. ▪ A kriminológia és a bűnözővé válás folyamata. 				

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A börtönnel kapcsolatos tévhitek. ▪ A börtönpszichológia definíciója, helye a tudományok között. Tárgya, módszerei, kialakulásának története. ▪ A totális rendszerek működése. A börtönpopuláció. A börtön filozófiai környezete. ▪ A „Stanford Simulated Prison Experiment” (Zimbardo). ▪ A treatment és a reszocializációs programok. A pszichopátia (PCL–R). ▪ A fogvatartotti kategóriák (fiatalkorúak, nők).
Évközi tanulmányi követelmények:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Részvétel, aktivitás
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ György Júlia (1967): Az antiszociális személyiség. Medicina, Budapest. ▪ Mészáros Mercedes (2002): Letartóztatásban lévő fiatal felnőttek reszocializációja. Börtönügyi Szemle, 4. szám
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boross János – Csetneky László (2000): Börtönpszichológia. RTF jegyzet. Rejtjel Kiadó, Budapest. ▪ Csáki Anikó (1996): A Belvárosi Tanoda működése a diákokkal készült interjúk alapján. BTA kézirat. Budapest. ▪ Győrik Edit (1998): A segítő iskola. BTA kézirat. Budapest. ▪ Kiss Géza: Pszichológiai alapismeretek. RTF jegyzet. ▪ Módos Tamás (1998): Büntetés-végrehajtási nevelés. RTF jegyzet. Rejtjel Kiadó, Budapest. ▪ Popper Péter (1970): A kriminális személyiségzavar kialakulása. Akadémiai Kiadó, Budapest.

HT VPPGW123 - ISKOLAI ÉS INTERNÁTUSI LELKIGONDOZÁS				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Szabóné dr. László Lilla	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:

HT VPPGW710 - KOLLÉGIUMI NEVELÉS				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Németh Dávid Szabóné dr. László Lilla	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzus célja, hogy bevezesse a hallgatókat a nevelőtanári tevékenység fő feladatköreibe. Megismerjék a középiskolás korú fiatalok életproblémáit, kérdés-felvetési módjait és megoldási kísérleteit. Szerezzenek jártasságot mind a közösségi, mind az egyéni konfliktus-kezelési, valamint személyiségfejlesztő, ill. identitás-alakító módszerek és technikák alkalmazása terén. Képesse váljanak nevelési célok és lelkigondozói szempontok egyidejű érvényesítésére.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<i>Elsajátítandó készségek, kompetenciák:</i>				

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kollégiumi élet belső folyamatainak és dinamikájának megismerése, valamint a benne rejlő nevelési és lelkigondozói feladatok felfedezése ▪ Képesség a fiatalok közösséggé formálására a közösségépítés módszereinek elsajátítása által ▪ Problémaérzékenység a fiatalok életének jellegzetes belső és küldő konfliktusainak felismerésére és készség segítő kapcsolat felajánlására a megoldások keresésében. <p><i>A tantárgy programja:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A protestáns kollégiumi nevelés hagyományai 2. A kollégiumi nevelés funkciói 3. A serdülő- és ifjúkor lelki sajátosságai 4. Közösségépítési feladatok és módszerek 5. Műhelymunka 6. Az egyéni lelkigondozás alkalmi 7. A segítő beszélgetés 8. Hospitálás 9. Etikai orientáció a kollégiumi nevelésben 10. A kollégiumi nevelés tevékenységrendszer 11. Műhelymunka
Évközi tanulmányi követelmények:
Hospitálás, előadásokon való aktív részvétel
Kötelező irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ld. ajánlott irodalom
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baacke, D., Die 13-18jährigen, München etc. 1976. ▪ Bajkó M., A magyarországi és az erdélyi protestáns kollégiumok 1777-1848 között, Debrecen, 1992. ▪ Benedek I., Kollégiumi neveléstan, Budapest, 1997. ▪ Erikson, E.H., Jugend und Krise, Frankfurt M. etc. 1981. ▪ Fend, H., Entwicklungspsychologie des Jugendalters, Opladen 2001. ▪ Gordon, Th., A tanári hatékonyság fejlesztése, Budapest, 1990. ▪ Lamesch, G., Schulseelsorge als soziales System, Stuttgart 2000. ▪ Rác J., Ifjúsági szubkultúrák, intézmények, devianciák, Budapest, 1998. ▪ Rosta G.(szerk.), Ifjúság, értékrend, vallás, Budapest, 2003. ▪ Schweitzer, F., Die Suche nach eigenem Glauben, Gütersloh 1996. ▪ Simon I., A kollégiumi tanár, Budapest, 1993. ▪ Vikár Gy., Az ifjúkor válságai, Budapest, 1980.

HT VPPGW63 - VALLÁSPEDAGÓGIA				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Siba Balázs	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tantárgy vizsgálja a vallásosság jelentőségét az egyén és a társadalom életében, a vallásosság alakulásának életkori sajátosságait, valamint a vallási szocializáció hatásait. Rámutat a vallásosság fejlesztésének pedagógiai lehetőségeire, sorra veszi azokat a célokat és feladatokat, amelyeket a keresztyén nevelésnek be kell töltenie.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vallás és vallásosság 2. Vallás és hit 3. A vallásosság élettörténeti fejlődése I. 4. A vallásosság élettörténeti fejlődése II. 				

5. A vallástanár személye 6. Vezetői attitűdök 7. Az érett vallásosság ismérvei 8. Pedagógiai alapfogalmak valláspedagógiai megközelítésben I. 9. Pedagógiai alapfogalmak valláspedagógiai megközelítésben II. 10. A keresztyén nevelés feladatai 11. A keresztyén nevelés céljai 12. A valláspedagógia története 13. A valláspedagógia főbb koncepciói
Évközi tanulmányi követelmények:
Kötelező irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boross G., Bevezetés a valláspedagógiába (jegyzet) ▪ Pálhegyi Ferenc, Pedagógiai kalauz, Budapest 1997. ▪ Németh Dávid, Hit és nevelés, Budapest, 2002.
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ H. Schmidt, Leitfaden Religionspädagogik, Stuttgart 1991. ▪ G.R. Schmidt, Religionspädagogik, Göttingen 1993. ▪ Ch. Grethlein, Religionspädagogik, Berlin, New York 1998. ▪ J. Kunstmann, Religionspädagogik, Tübingen-Basel 2004.

HT VPPGW57 - EGYHÁZI ÉS GYÜLEKEZETI KOMMUNIKÁCIÓ				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Házi dolgozat, zárthelyi dolgozat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>A vallástanár üzenetközvetítő személy. Küldetését akkor töltheti be eredményesen, ha a közvetlen emberi kommunikáció kínálta lehetőségekkel megtanul tudatosan élni, és képes konstruktívan kezelni, illetve kiküszöbölni az elkerülhetetlenül fellépő kommunikációs zavarokat. Az ehhez szükséges ismeretek gyarapításához és képességek fejlesztéséhez kíván hozzájárulni ez a kurzus. A hallgatók különböző felekezetek istentiszteletein és gyülekezeti alkalmain megadott szempontok szerint megfigyeléseket végeznek a kommunikáció jellegzetességeivel kapcsolatosan, melyről írásos beszámolót készítenek.</p>				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az egyház mint communio sanctorum 2. Hitmódok és kommunikációs stílusok a gyülekezetben 3. A gyülekezet (egyház) struktúrája és működése 4. Hallgatói beszámolók 5. A vallásosság nyelvi és rituális kifejezési formái 6. A prédikáció mint kommunikáció 7. Meditáció és imádság 8. Hallgatói beszámolók 9. A lelkigondozói kommunikáció sajátosságai 10. Valláspedagógiai kommunikáció 				

11. Hallgatói beszámolók
Évközi tanulmányi követelmények:
Hospitálási jegyzőkönyv beadása Zárthelyi dolgozat
Kötelező irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ H.-Ch. Piper, A kommunikáció tanulása a lelkigondozásban és a prédikálás terén, Debrecen 1999. ▪ F. Schweitzer, Vallás és életút, Budapest 1999. ▪ Ch. Thomann/ F. Schulz von Thun, Tisztázó beszélgetések, Budapest 1992. ▪ J. Ries (szerk.), A szent antropológiája, Bp. 2003. ▪ Hézsér G., Pasztorálpszichológiai szempontok az istentisztelet útkereséséhez, Bp. 2005.
Ajánlott irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ R. Otto, A szent, Bp. 1997. ▪ F. Schulz von Thun, Miteinander reden 1-3. 2002. ▪ W. Simon, Grundlagen der Kommunikation, Offenbach 2004. ▪ K. H. Delhees, Soziale Kommunikation, Opladen 1994. ▪ J. M. Sautter, Spiritualität lernen, Neukirchen-Vluyn 2004. ▪ R. Hajduk, Die seelsorgliche Dimension der Predigt, St. Ottilien 1995. ▪ M. Klessmann, Pastoralpsychologie, Neukirchen-Vluyn 2004.

HT VPPGW116 – VALLÁSLÉLEKTAN				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Németh Dávid	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék a valláslélektani kutatások területeit, módszereit és főbb eredményeit. Betekintést nyerjenek a vallásosság egyéni és közösségi megélésének lélektani összefüggéseibe, lássák azokat a kölcsönös kapcsolatokat, amelyek a vallásosság és a személyiség működése, a viselkedés és az élményfeldolgozás között megfigyelhetők.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Tematika:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. A valláslélektan tudományos besorolása, története 2. A vallásosság motivációs háttere 3. A vallásosság közösségi vonatkozásai 4. A hit és az istenképzet alakulása az élettörténet során 5. Az érett vallásosság jellemzői 6. A megtérés 7. Vallásosság és lelki egészség 8. A vallásosság szerepe a megküzdési folyamatokban 9. A kóros vallásosság 				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vergote, Valláslélektan, Budapest 2001. ▪ F. Schweitzer, Vallás és életút, Bp. 1999. ▪ Horváth-Szabó Katalin (szerk.), Valláspszichológiai tanulmányok, Bp. 2003. ▪ Németh Dávid, Hit és nevelés, Bp. 2002. 				

- Horváth-Szabó Katalin (szerk.), Vallásosság és személyiség, Piliscsaba 2007.
- Horváth-Szabó Katalin, Vallás és emberi magatartás, Piliscsaba 2007.

Ajánlott irodalom:

- R. Otto, A szent, Budapest 1998.
- B. Grom, Religionspsychologie, Göttingen 1992.
- D.M. Wulff, Psychology of Religion, New York etc. 1991.
- R. Paloutzian, Invitation to the Psychology of Religion, Boston etc. 1996.
- R. Hood et al., The Psychology of Religion, New York 1996.
- Ch. Hennig/S. Murken/E. Nestler (Hg.), Einführung in die Religionspsychologie, Paderborn etc. 2003.
- S. Heine, Grundlagen der Religionspsychologie, Göttingen 2005.

Szaktudásértékelési modul

HT VPPGW46 – VALLÁSDIDAKTIKA I. (SZAKMÓDSZERTAN)				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Siba Balázs	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga, írásbeli beadvány
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A hit- és erkölcstan tantárgy oktatásának didaktikai kérdéseit tárgyalja. Áttekintést nyújt azokról a didaktikai elméletekről, amelyek a vallásdidaktikára leginkább hatottak. Megismerteti a vallásoktatás tantervi koncepcióival, bevezeti a tanmenet készítésének feladatába és az óra-előkészítés mozzanataiba. Részletesen foglalkozik a különböző típusú tananyagok feldolgozásának elvi kérdéseivel és módszereivel.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
1. A vallásdidaktika feladata 2. Főbb didaktikai koncepciók I. 3. Főbb didaktikai koncepciók II. 4. A tantervkészítés alapelvei 5. Oktatási célok a vallásoktatásban 6. Az óra-előkészítés lépései 7. Az óra felépítése 8. A bibliatanítás didaktikai elvei 9. A bibliatanítás céljai 10. A bibliai tananyag oktatásának módszerei I. 11. A bibliai tananyag oktatásának módszerei II. 12. A bibliai tananyag oktatásának módszerei III.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Házi dolgozat				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ K. Tamminen et al., Hogyan tanítsunk hittant, Bp. 1998▪ Bodó S., ifj. Fekete Károly, Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény, Debrecen, 1998.▪ Németh Dávid/Kaszó Gyula (szerk.), Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény, Budapest, 2000				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ H. Lehnhard (Hg.), Arbeitsbuch Religionsunterricht, Gütersloh 1996▪ F. Weidmann (Hg.), Didaktik des Religionsunterrichts, Donauwörth, 1997▪ J. Frisch, Leitfaden Fachdidaktik Religion, Düsseldorf 1992▪ R. Lachmann – G. Adam – W. Ritter, Theologische Schlüsselbegriffe, Göttingen 1999▪ G. Hilger et al., Religionsdidaktik, München, 2001.▪ Religionsdidaktik. Jahrbuch der Religionspädagogik, Bd. 18., Neukirchner-Vluyn, 2002.▪ G. Adam/R. Lachmann (Hg.), Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht 1.-2., Göttingen, 2002.▪ Ch. Grethlein, Fachdidaktik Religion, Göttingen 2005.				

HT VPPGW47 - VALLÁSDIDAKTIKA II. (SZAKMÓDSZERTAN)

Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Siba Balázs	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere: Zh./Házi dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hit- és erkölcstan tantárgy oktatásának didaktikai kérdéseit tárgyalja. Áttekintést nyújt azokról a didaktikai elméletekről, amelyek a vallásdidaktikára leginkább hatottak. Megismertet a vallásoktatás tantervi koncepcióival, bevezet a tanmenet készítésének feladatába és az óra-előkészítés mozzanataiba. Részletesen foglalkozik a különböző típusú tananyagok feldolgozásának elvi kérdéseivel és módszereivel. A vallásdidaktika II vallásdidaktika I. folytatásaként a hitvallásismereti, az etikai és az egyháztörténeti tananyag oktatásával didaktikai kérdések tárgyalása és leginkább használható módszerek bemutatása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. A hitvallásismereti tananyag oktatásának didaktikája
2. A hitvallásismereti tananyag oktatásának módszertana
3. Az etikai tananyag oktatásának didaktikája
4. Az etikai tananyag oktatásának módszertana
5. Az egyháztörténeti tananyag oktatásának didaktikája
6. Az egyháztörténeti tananyag oktatásának módszertana

Évközi tanulmányi követelmények:

Házi dolgozat, zárthelyi

Kötelező irodalom:

- K. Tamminen et al., Hogyan tanítsunk hittant, Bp. 1998
- Bodó S., ifj. Fekete Károly, Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény, Debrecen, 1998. Németh Dávid/Kaszó Gyula (szerk.), Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény, Budapest, 2000
- G. Adam/F. Schweitzer (szerk.), Etikai oktatás az iskolában, Bp. 2005.

Ajánlott irodalom:

- Dobos L., Játék a hittanórán, Abaliget 2002.
- H. Lehnhard (Hg.), Arbeitsbuch Religionsunterricht, Gütersloh 1996
- F. Weidmann (Hg.), Didaktik des Religionsunterrichts, Donauwörth, 1997
- J. Frisch, Leitfaden Fachdidaktik Religion, Düsseldorf 1992
- R. Lachmann – G. Adam – W. Ritter, Theologische Schlüsselbegriffe, Göttingen 1999
- G. Hilger et al., Religionsdidaktik, München, 2001.
- Religionsdidaktik. Jahrbuch der Religionspädagogik, Bd. 18., Neukirchner-Vluyn, 2002.
- G. Adam/R. Lachmann (Hg.), Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht 1-2., Göttingen, 2002.

HT VPPGW128 - SZAKMÓDSZERTANI SZEMINÁRIUM (Tanítási és tanulási folyamatok elemzése)

Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium a szakmódszertani ismeretek gyakorlati alkalmazását célozza. A hallgatók megismerik az egyháztörténeti, hitvallásismereti és etikai középiskolai vallásoktatási tankönyveket, tanári segédkönyveket, és segédanyagokat, hospitálás által saját tapasztalatokat szereznek, tanmenetet készítenek, gyakorolják az óratervezést

lépéseit, adott tananyagok szaktudományos és didaktikai elemzését, valamint az óravázlat készítés módjait. Módszertani bemutató gyakorlatok keretében egymás munkájának reflektálása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Elsajátítandó kompetenciák:

- Képesség szakdidaktikai ismeretek önálló alkalmazása konkrét feladatok megoldásában
- Csoportos munkában együttműködési képesség,
- Saját erősségek és gyengeségek felismerése és szükséges korrekciója
- Egymás munkájának értékelése és segítése

A tantárgy programja:

1. Tankönyvismeret
2. Tanári segédkönyvek használata
3. Hospitálás (megfigyelési feladatokkal)
4. Hospitálási megfigyelések kiértékelése
5. Szaktudományos elemző munka meghatározott tananyaghoz
6. Didaktikai analízis készítése
7. Módszertani gyakorlatok és reflexiójuk
8. Segédanyagok felkutatása és használata
9. Oktatási segédeszközök használata
10. Óravázlat készítése, bemutatása megbeszéléssel

Évközi tanulmányi követelmények:

Házi dolgozat

Kötelező irodalom:

- 11. és 12. osztályos hittankönyvek és tanári segédkönyvek
- Egyháztörténeti, dogmatikai és etikai szakkönyvek
- Módszer- és ötletgyűjtemények
- Lexikonok

HT GSVS051 – SZEMINÁRIUM 4.				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Előadás/házi dolgozat
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>Katechetikák és bibliai történetek</p> <p>A katechetika mint tudomány nem a XX. század szüleménye, de a korábbi évszázadok igen jelentős műveiről szeretünk megfedkezni, pedig a maguk nevében néha „modernebbül” gondolkodtak, mint azt várnánk tőlük. Éppen ezért érdemes és érdekes az, ha megvizsgáljuk, hogy milyen módszereket alkalmaztak a korabeli katechetikák, milyen volt a gyermekszemléletük, hogy osztottak fel a bibliai történeteket, milyen „tematikákat” állítottak össze.</p> <p>A XIX. században számos könyv jelent meg <i>Bibliai történetek</i> címmel, amelyeket bizonyos tekintetben korai hittankönyveknek tekinthetünk. Ez napjainkban eddig egy teljesen kutatatlan ám annál izgalmasabb téma. Ezek a könyvek bevezetnek bennünket a kor hitoktatói gyakorlatába. Ezekben a műveken keresztül reflektálhatunk mai gyakorlatunkra, esetlegesen tanulhatunk is jobbító szándékkal belőlük, ill. azok negatív vagy ma már elavult módszereit is megállapíthatjuk.</p> <p>A múltban, múltunkban való visszatekintés és megállás azért fontos része egyházi életünknek, mert egyrészt rámutat arra, hogy honnan jövünk, hová tartottunk, másrésztől meggazdagíthatja ismereteinket, megtanít értékelni elavultnak hitt értékeket, és azt, hogy mi is valakiknek az örökébe léptünk bele, azaz nem velünk kezdődött minden.</p>				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<p>Az előadások során betekintést nyerhetünk a katechetikai elméleti könyvek és a <i>Bibliai történetek</i> címmel megjelent „hittankönyvek” történetébe. Emellett kitekintünk az adott korszakok teológiai, társadalmi és szociológiai vizsgálatára, elemzésére is. Megvizsgáljuk, hogy hogyan alakultak át idővel az egyes elméleti katechetikák, mennyire figyelhető meg rajtuk a korszak lenyomata. Egyes részeket közösen dolgozunk fel, beszélünk meg és vitatkozunk róluk. A hallgatóknak lehetőségük nyílik önállóan egy-egy szöveg vagy fejezet feldolgozására, elemzésére szemináriumi dolgozat formájában.</p>				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<p>Kiadott anyagok feldolgozása</p> <p>Szemináriumi dolgozat készítése kiadott szempontok alapján</p>				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boross Géza: <i>Katechetika. Egyetemi jegyzet.</i> Budapest, 1994. ▪ Garda József: <i>Katechetika vagy népszerű vallástanítás.</i> Kolozsvár, 1867. ▪ Gaudy László: <i>A bibliai történetek tanításának valláspedagógiai módszertana.</i> Debrecen, 1928. ▪ Imre Lajos: <i>Katechetika. A Református keresztyén vallásos nevelés rendszere.</i> Budapest, 1942. (Református Egyházi Könyvtár XXII. kötet) ▪ Kolos Dániel: <i>Katechetika.</i> Sárospatak, 1862. ▪ Kun Bertalan: <i>Egyházi szónoklattan. Használható minden hitfelekezeti különösen protestáns lelkészek által.</i> Miskolc, 1855. ▪ László Dezső: <i>Az Anyaszentegyház élete és szolgálata.</i> Cluj, 1938. ▪ Tóth Ferenc: <i>Lelki pásztori gondviselés.</i> Győr, 1806.; Zsarnay Lajos. <i>Paptan. Vezérfonalul tanításaihoz kézirat helyett.</i> Sárospatak, 21857. 				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Árvai József: <i>Vezérkönyv az Ó és Új Testamentomi szent történetek előadásában.</i> Sárospatak, 1862. ▪ Bátky Károly: <i>Bibliai történetek növendék tanuló gyermekek számára.</i> Buda, 1854. ▪ Dobos János: <i>Bibliai történetek. Kisebb nagyobb tanuló gyermekek számára. Szorossan a Biblia szerint kieszde Dobos János.</i> Pesten, 1851. 				

HT SPCSW01 – SZAKDOLGOZAT 1.

Tantárgy felelőse:	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:

- Papp Károly: *Bibliai történetek az Ó-és Újtestamentumból és rövid bibliaismertetés: Kézikönyv a népiskolai II. és III. osztály számára.* Kecskemét, 1879.
- Warga János: *Bibliai történetek Palesztina földrajzával és bibliaismerettel összekötve: 2. tanfolyamat. Alsó reáliskoláknak és az I. és II. gymnasiumi osztályok számára.* Pest, ³1861.

HT VPPGW78 – SZAKTERÜLETI SZEMINÁRIUM

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 4	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Szetey Szabolcs (szetey.szabolcs@kre.hu)	Tárgy besorolása:	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere: Előadás/házi dolgozat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Katechetikák és bibliai történetek szakterületi szeminárium tudománytörténeti betekintést kínál a katechetikatörténetbe, különösen a katechetika irodalmába, szak- és tankönyveibe. Érdemes és érdekes megvizsgálni, hogy milyen módszereket alkalmaztak a korabeli katechetikák, milyen volt a gyermekszemléletük, hogy osztottak fel a bibliai történeteket, milyen „tematikákat” állítottak össze.

A XIX. században számos könyv jelent meg *Bibliai történetek* címmel, amelyeket bizonyos tekintetben korai hittankönyveknek tekinthetünk. Ez napjainkban eleddig egy teljesen kutatatlan, ám annál izgalmasabb téma. Ezek a könyvek bevezetnek bennünket a kor hittanoktatói gyakorlatába. Ezeken a műveken keresztül reflektálhatunk mai gyakorlatunkra, esetlegesen tanulhatunk is jobbító szándékkal belőlük, ill. azok negatív vagy ma már elavult módszereit is elemezhetjük.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az előadások során betekintést nyerhetünk a katechetikai elméleti könyvek és a *Bibliai történetek* címmel megjelent „hittankönyvek” történetébe. Emellett kitekintünk az adott korszakok teológiai, társadalmi és szociológiai vizsgálatára, elemzésére is. Megvizsgáljuk, hogy hogyan alakultak át idővel az egyes elméleti katechetikák, mennyire figyelhető meg rajtuk a korszak lenyomata. Egyes részeket közösen dolgozunk fel, beszélünk meg és vitatkozunk róluk. A hallgatóknak lehetőségük nyílik önállóan egy-egy szöveg vagy fejezet feldolgozására, elemzésére szemináriumi dolgozat formájában.

Évközi tanulmányi követelmények:

- kiadott anyagok feldolgozása
- szemináriumi dolgozat készítése kiadott szempontok alapján

Kötelező irodalom:

Boross Géza: *Katechetika. Egyetemi jegyzet.* Budapest, 1994.; Garda József: *Katechetika vagy népszerű vallástanítás.* Kolozsvár, 1867.; Gaudy László: *A bibliai történetek tanításának valláspedagógiai módszertana.* Debrecen, 1928.; Hörk József: *Katechetika vagyis vallástanítás-tan kézi könyvül a protestáns hittanhallgatók számára.* Budapest, 1880.; Imre Lajos: *Katechetika. A Református keresztyén vallásos nevelés rendszere.*

Budapest, 1942. (Református Egyházi Könyvtár XXII. kötet); Kolos Dániel: *Katekhetika*. Sárospatak, 1862.; Kun Bertalan: *Egyházi szónoklattan. Használható minden hitfelekezetű különösen protestáns lelkészek által*. Miskolc, 1855.; László Dezső: *Az Anyaszentegyház élete és szolgálata*. Cluj, 1938.; Tóth Ferenc: *Lelki pásztori gondviselés*. Győr, 1806.; Zsarnay Lajos. *Paptan. Vezérfonalul tanításaihoz kézirat helyett*. Sárospatak, ²1857.

Ajánlott irodalom:

Árvai József: *Vezérkönyv az Ó és Uj Testamentomi szent történetek előadásában*. Sárospatak, 1862.; Bátky Károly: *Bibliai történetek növendék tanuló gyermekek számára*. Buda, 1854.; Dobos János: *Bibliai történetek. Kisebb nagyobb tanuló gyermekek számára. Szorossan a Biblia szerint kieszede Dobos János*. Pesten, 1851.; Kiss Áron: *Hajnalpir, első vallásos oktatás kis gyermekek számára*. Budapest, 1876.; Kiss Áron: *Napfelkölte. 39 Ótestamentomi történet jó gyermekek számára*. Budapest, 1876.; Papp Károly: *Bibliai történetek az Ó-és Ujtestamentomból és rövid bibliaismertetés: Kézikönyv a népiskolai II. és III. osztály számára*. Kecskemét, 1879., Szetey Szabolcs: *Református katechetikai irodalmunk kezdetei*. In: Pap Ferenc (szerk.): *Dicsőség tükre*. Nagykőrös, 2014.; Warga János: *Bibliai történetek Palesztina földrajzával és bibliaismerettel összekötve: 2. tanfolyamat. Alsó reáliskoláknak és az I. és II. gymnasiumi osztályok számára*. Pest, ³1861.

HT SPCSW02 – SZAKDOLGOZAT 2.				
Tantárgy felelőse:	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 5	Előtanulmányi kötelezettség: SPCSW01	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:

Szakismereti szigorlatok

HT VPPGW01 - PEDAGÓGIAI-PSZICHOLÓGIAI SZIGORLAT				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: VPPGW98 VPPGW84 VPPGW102 VPPGW105 VPPGW106	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Szigorlat
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:

HT DOERW01 - RENDSZERES TEOLÓGIAI SZIGORLAT (DOGMATIKA, DOGMATÖRTÉNET, FILOZÓFIATÖRTÉNET)				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: DOERW14 DOERW17 FILRW32	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Szigorlat
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:

HT BTHBW02 - BIBLIKUS SZIGORLAT 1 (ŐSZ. ÍRÁSMAGYARÁZAT, ŐSZ. BIBLIAI TEOLÓGIA)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Hanula Gergely	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: ŐSZBW19 BTHBW57	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Szigorlat
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:

HT BTHBW03 - BIBLIKUS SZIGORLAT 2 (ÚSZ. ÍRÁSMAGYARÁZAT, ÚSZ. BIBLIAI TEOLÓGIA)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Hanula Gergely	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: ÚSZBW39 BTHBW58	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Szigorlat
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:

Tanítási gyakorlat és portfólió

HT VPPGW60 - GYAKORLÓ ISKOLAI GYAKORLAT (felső tagozat és középiskola)				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: VPPGW63	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:
Gyakorló iskolai gyakorlat , amely gyakorlatvezető tanár irányításával történik. A gyakorlat időtartama 60 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket és legalább 15 óra önálló megtartását. Az utolsó óra a vizsgatanítás a vezetőtanár, a gyakorló iskola és a KRE HTK képviselőjének jelenlétében. A gyakorlatnak a Budapesti Lónyay utcai Református Gimnázium, a Nagykőrösi Arany János Ref. Gimnázium, és a Szentendrei Református Gimnázium, mint a KRE gyakorlóiskolái adnak helyet.				

HT VPPGW119 - VIZSGATANÍTÁS				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Alapvizsga
			Ajánlott félév: III.	Értékelés módszere:

HT VPPGW126 - FELKÉSZÜLÉS, TANÍTÁS, ÓRAELEMZÉS (ÖSSZEFÜGGŐ EGYÉNI GYAKORLAT)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 45	Kredit: 12	Előtanulmányi kötelezettség: VPPGW47 VPPGW01	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:
Összefüggő gyülekezeti, vagy iskolai egyéni szakmai gyakorlat egy iskolai féléven át , gyakorlatvezető irányítása mellett. Feltétele a tanári mesterképzés (szakdolgozaton kívüli) minden követelményének teljesítése, ill. azok teljesítéséhez szükséges kreditek megszerzése. A gyakorlat magában foglalja a hospitálást, heti 2-5 óra tanítást, valamint nevelőtanári teendők ellátását. Ehhez a gyakorlathoz egy szeminárium is kapcsolódik, amelyben módja van a hallgatónak a hospitálási tapasztalatai és saját tevékenysége reflektálására és feldolgozására, továbbá segítséget kap a gyakorlattal kapcsolatos adatgyűjtés és tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálására. A gyakorlatról a hallgatók megadott szempontok szerint portfóliót készítenek a következő szempontok szerint: 1. A munkanapló a vallástanárjelölt gyakorlati munkáját mutatja be: a. egy hittan csoportban, b. egy féléven át (3 hónap időtartamban), c. 5-12. évfolyamok valamelyikében, d. a „Református hit- és erkölcs tan” tantárgy oktatásához kapcsolódóan,				

e. vezetőtanár és felsőoktatási tanárképző szakember irányítása mellett.

2. A munkanapló tartalmazza:

- a tanulócsoporthoz adatait, az oktatás külső feltételeinek leírását,
- az életkori sajátosságokkal kapcsolatos megjegyzéseket, aktuális problémákat,
- a tanmenetet,
- a tankönyvhasználattal kapcsolatos megjegyzéseket,
- a megtartott órákkal kapcsolatos
 - i. nevelési, a személyiség és a keresztyén identitás fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket,
 - ii. didaktikai és módszertani megfontolásokat és célkitűzéseket,
 - iii. az órán használt óravázlatokat,
 - iv. óra utáni reflexiókat (a megvalósulás egybevetése a tervekkel, az eltérések vélhető okainak mérlegelése, következtetések levonása, nem várt események kezelése, problémamegoldásokkal kapcsolatos megfontolások, jövőre vonatkozó tervek, stb.),
 - v. a tanóra kiértékelését:
 - figyelemfelkeltés sikeressége/sikertelensége és okai,
 - a motiválás folyamatossága,
 - témafeldolgozás tapasztalatai: célok adekvát volta, tanulók érdeklődése, érdekelttsége, aktivitása, a módszerek alkalmassága,
 - eredményességi mutatók, tanulságok.
- a konzultációk eredményeinek összefoglalását,
- hosszabb távú csoportfolyamatok és az egyéni haladás és fejlődés értékelését,
- önértékelő elemzést a tanulócsoporthoz végzett munkáról.

3. A munkanapló készítésének célja:

Bemutassa,

- a. hogy a hallgató képes a képzés különböző területein elsajátított tudást integrálni és a tanári munkájában alkalmazni.
- b. hogy szaktudása alapján képes tanári munkáját önállóan megtervezni és a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.
- c. hogy képes a tanulók teljesítményeiről és fejlődéséről, valamint a tanulási-tanítási folyamatról módszeresen gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni, a tényszerű adatokat elemezni, és következtetéseket megfogalmazni.

4. A munkanapló a vallástanárrjelölt gyakorlati munkáját mutatja be:

- a. egy hittanecsoportban,
- b. egy féléven át (3 hónap időtartamban),
- c. 5-12. évfolyamok valamelyikében,
- d. a „Református hit- és erkölcsstan” tantárgy oktatásához kapcsolódóan,
- e. vezetőtanár és felsőoktatási tanárképző szakember irányítása mellett.

5. A munkanapló tartalmazza:

- a tanulócsoporthoz adatait, az oktatás külső feltételeinek leírását,
- az életkori sajátosságokkal kapcsolatos megjegyzéseket, aktuális problémákat,
- a tanmenetet,
- a tankönyvhasználattal kapcsolatos megjegyzéseket,
- a megtartott órákkal kapcsolatos
 - i. nevelési, a személyiség és a keresztyén identitás fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket,
 - ii. didaktikai és módszertani megfontolásokat és célkitűzéseket,
 - iii. az órán használt óravázlatokat,
 - iv. óra utáni reflexiókat (a megvalósulás egybevetése a tervekkel, az eltérések vélhető okainak mérlegelése, következtetések levonása, nem várt események kezelése, problémamegoldásokkal kapcsolatos megfontolások, jövőre vonatkozó tervek, stb.),
 - v. a tanóra kiértékelését:
 - figyelemfelkeltés sikeressége/sikertelensége és okai,
 - a motiválás folyamatossága,
 - témafeldolgozás tapasztalatai: célok adekvát volta, tanulók érdeklődése, érdekelttsége, aktivitása, a módszerek alkalmassága,

- eredményességi mutatók, tanulságok.

- a konzultációk eredményeinek összefoglalását,
- hosszabb távú csoportfolyamatok és az egyéni haladás és fejlődés értékelését,
- önértékelő elemzést a tanulócsoporthoz végzett munkáról.

6. A munkanapló készítésének célja:

Bemutassa,

- hogy a hallgató képes a képzés különböző területein elsajátított tudást integrálni és a tanári munkájában alkalmazni.
- hogy szaktudása alapján képes tanári munkáját önállóan megtervezni és a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.
- hogy képes a tanulók teljesítményeiről és fejlődéséről, valamint a tanulási-tanítási folyamatról módszeresen gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni, a tényszerű adatokat elemezni, és következtetéseket megfogalmazni.

HT VPPGW120 - TANÍTÁSON KÍVÜLI ISKOLAI TEVÉKENYSÉGEK

Tantárgy felelőse: Dr. Simonfi Zsuzsanna	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus keretében a hallgatók összefüggő szakmai gyakorlata során szerzett pedagógiai tapasztalataira építve a tanítási gyakorlathoz kapcsolódó ismereteit bővítjük. Célja a hallgatók gyermekszemléletének és az oktatás egészéről vallott felfogásának formálása, felkészítés a tudatos tanári szerepvállalásra. A kurzus elsődleges célja a tehetséggondozás, a felzárkóztatás és korrepetálás, valamint a tanári adminisztráció útvesztőiben való eligazodáshoz szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtása. Megtalálni az eltérő adottságú tanulók számára a lehetőség szerinti legoptimálisabb megoldást annak érdekében, hogy képességeik kibontakozhassanak. Továbbá, útmutatás a felzárkóztatás és korrepetálás konkrét kérdéseiben, illetve a közoktatásban előírt tanári adminisztrációs kötelezettségek megismerésében és teljesítésében.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

- Tehetséggondozás az iskolában
- A kiemelkedő képességű, tehetséges tanulók.
- A tehetséggondozás elméleti háttere.
- A tehetség fogalma, összetevői:
az egytényezős,
a háromgyűrűs, és
a négyfaktoros tehetségmodell.
- A tehetség-kiválasztás, tehetséggondozás napjaink közoktatási rendszerében.
- A tehetséggondozás elméleti és gyakorlati kérdései:
a pedagógus,
az iskola, és
a művelődésügy szemszögéből.
- Tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek, különleges pedagógiai bánásmódot igénylő tanulók.
- A hátrányos helyzetű, a lassabban tanulók felzárkóztatása, korrepetálása.
- A tanulmányi szempontból hátrányos helyzetűek:
az iskola környezete,
a személyi feltételek,
a település jellege miatt,
a családi mikrokörnyezet miatt.
- A tanári adminisztráció

időszakos, és folyamatos adminisztrációs kötelezettségek gyakorlati kérdései.

HT VPPGW77 - GYAKORLATKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: HT VPPGW128	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:

A hallgatók a gyakorlaton szerzett tapasztalataikat hallgatótársaikkal együtt szakmai irányítás mellett dolgozzák fel.

A gyakorlat konkrét helyzeteiben és feladataihoz kapcsolódva elemzik az óra-előkészítés folyamatát, benne az oktatási és nevelési célkitűzéseket, azok megvalósításával kapcsolatos didaktikai döntéseket és nevelési elképzeléseket, szándékokat. Vizsgálják továbbá a megvalósult óra folyamatait és eredményeit. A tervekkel való egybevetés után keresik a választ az eltérések, a sikertelenségek, a váratlan körülmények, fordulatok, elakadások, felmerült nevelési problémák okaira. Pedagógiailag értékeli saját reflexióikat, probléma-érzékenységüket és megoldási elképzeléseiket.

Portfólió

HT VPPGW121 – PORTFÓLIÓ SZEMINÁRIUM				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
<p>Tanulmányaik befejezésekor a tanár szakos hallgatóknak az egyetemi tanulmányaik idején készült elméleti munkáikat és az összefüggő tanítási gyakorlat során szerzett pedagógiai tapasztalataik dokumentációját kell összegyűjteniük, és ezekből a szakmai kompetenciájukat igazoló portfóliót kell összeállítaniuk. A kurzus keretében ennek a feladatnak az elvégzésére készítjük fel a hallgatókat. Mivel a portfólió egyik alapvető követelménye, hogy a hallgatók minden munkájukra valamint tanári kompetenciáikra is reflektáljanak, a kurzus egyik konkrét célja, hogy a reflektív gondolkodás gyakorlatába, annak alkalmazásába bevezesse a hallgatókat, amely a későbbi pályájuk során is alkalmassá teszi őket oktató-nevelő tevékenységük folyamatos önellenzésére és ezen alapuló fejlesztésére. Ennek a stratégiának az alkalmazásán túl a hallgatók a kurzus keretében további kutatás módszertani ismeretekre tesznek szert, amelyek a portfólió elkészítésekor tudnak használni.</p> <p>A szemináriumon a hallgatók a portfólió tematikájának kialakításában valamint egyéb tartalmi és módszertani kérdésekben is folyamatos segítséget kapnak.</p>				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ A reflektív gondolkodás kialakítását elősegítő képességek, attitűdök fejlesztése:▪ az önelemző képesség,▪ a nyitott-rugalmas gondolkodás képessége,▪ a szituációk több szempontú elemzésének képessége.▪ A reflektív tanítás logikusan felépülő – komplex – rendszerének elemei▪ A portfólió műfaji sajátosságai és a vele szemben támasztott követelmények.▪ A tanári kompetenciák összekapcsolása a portfólió dokumentumaival.▪ Az önreflexió a portfólió anyagaiban.▪ A szakmai fejlődés bemutatása és szakmai célok megfogalmazása a kompetenciákkal összefüggésben.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ Aktív részvétel a foglalkozások 85%-án				
<i>Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ Falus Iván - Kimmel Magdolna (2003): A portfólió. Oktatás-módszertani kiskönyvtár I. Gondolat Kiadói Kör, Budapest▪ Falus Iván (2001a): Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében. In: Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Osiris Kiadó, Budapest. 213-234.▪ Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat kiadó, Budapest.				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
<ul style="list-style-type: none">▪ Falus Iván (2001b): A gyakorlat pedagógiája. In: Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Tankönyvkiadó, Budapest. 13-27.				

HT VPPGW122 – TANÁRI PORTFÓLIÓ

Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Alapvizsga
			Ajánlott félév: IV.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tanári szakdolgozat egyik elemének, vagyis a portfóliónak a tanári mesterszak során végzett gyakorlati tevékenységek értékelésében kiemelkedő szerepe van. Lehetőséget teremt a hallgató szakmai fejlődésének megismerésére, és munkájának értékelésére. Elkészítése a képzési idő utolsó szemeszterében kötelező, értékelése a tanári záróvizsga részét képezi.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A portfólió a hallgató kompetenciáit bemutató, illusztráló dokumentum, amely tükrözi az egyéni kompetenciafejlesztési terv alapján kialakuló, személyenként változó szakmai különbségeket. Azonos kritériumok alapján készülő, mégis egyedi dokumentumokat, önreflexiókat, speciális kompetenciákat megjelenítő anyagokat tartalmaz, különös tekintettel a tanári kompetenciák fejlődését bemutató dokumentumokra.

Évközi tanulmányi követelmények:

A záróvizsgára a jelölt prezentációt készít, amelyet a záróvizsgán bemutat és megvéd. A prezentáció során a jelölt röviden bemutatja a portfólió és a kapcsolódó dolgozat legfontosabb elemeit, hogy a vizsgabizottság előtt bizonyosságot tegyen az elsajátított tanári kompetenciákról, ill. a megszerzett széleskörű szakmai és pedagógiai tudásáról. A prezentáció időtartama 8-10 perc, a tartalmi szempontok mellett az időkorlátok betartása, ill. formai (esztétikai és prezentációs-technikai) szempontok is az értékelés alapját képezik.

A portfólió elbírálását a Tanárképző Központ és a szaktanszékek közösen végzik a hallgatók számára is ismert bírálati szempontrendszer alapján.

A portfólió érdemjegyet az egyes bírálatok egész számra kerekített számtani átlaga adja. A portfólió érdemjegye a szakdolgozat érdemjegyének részét képezi; bemutatását és védését (a kapcsolódó dolgozat védésével együtt) a záróvizsga bizottság külön érdemjeggyel értékeli.

Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Bedő Andrea – Schlotter Judit (2008): Az interaktív tábla. Műszaki Kiadó, Budapest.
- Falus Iván - Kimmel Magdolna (2009): A portfólió. ELTE PPK, Neveléstudományi Intézet, Budapest.
- Falus Iván (2004, szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Ginnis, Paul (2007): Tanítási és tanulási receptkönyv. Alexandra, Budapest.
- Gordon Győri János (2004): Tehetségpedagógiai módszerek. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, VII. kötet. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Kagan, Spencer (2001): Kooperatív tanulás. Ökonet, Budapest.
- M. Nádasi Mária (2003): Projektoktatás. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, V. kötet. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Petriné Feyér Judit (2004): A problémaközpontú csoportmunka. Oktatás-módszertani Kis-könyvtár, VI. kötet. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Szivák Judit (2010): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Génusz Könyvek 4. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége.

Ajánlott irodalom:

- Petneki Katalin (2005): Portfólió a nyelvszakos tanárképzésben. ÚPSZ, 55.10.118.p.